

Munkatársak és kiadók

SZUBOTICA

CIAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-80

Munkatársak 8-10, 8-80

NAPILÓ

Külföldi és belső

egyedévre 163 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelent
minden nap, hétfőn és
szombat napokon is

SZUBOTICA, 1929. JANUÁR 24.

CSÜTÖRTÖK

24. SZÁM

XXX. ÉVFOLYAM

Megindulnak a kölcsöntárgyalások

Mazsuranics kereskedelmi miniszter Párisban aláírja a francia-jugoszláv kereskedelmi szerződést, majd Svrljuga pénzügyminiszterrel együtt Londonba utazik, ahol tárgyalni fognak a nagy államkölesőről

Beogradból jelentik: Dr. Mazsuranics Zselimir kereskedelmi miniszter pénteken Párisba utazik, ahol alá fogja írni a jugoszláv-francia kereskedelmi szerződést. A kereskedelmi miniszter magával viszi a király felhatalmazását a szerződés aláírására.

Mazsuranics kereskedelmi miniszter Párisból Londonba utazik, ahova valószínűleg követni fogja Svrljuga pénzügyminiszter is. A kereskedelmi és a pénzügyminiszter tárgyalásokat fognak folytatni egy nagy állami kölcsönről. A londoni Rothschild-ház megbízottja, Porter, már hosszabb idő óta Beogradban tartózkodik és megbeszéléseket folytatott a kormány egyes tagjaival. Porter szerdán Bayloni Ignjatot, a Narodna Banka elnökét látogatta meg. Gazdasági körökben a kereskedelmi miniszter külföldi útjának nagy jelentőséget tulajdonítanak, már csak azért is, mert Mazsuranics, mint zagrebi ügyvéd, igen előkelő külföldi összeköttetésekkel rendelkezik és nagy külföldi pénzcsoportokat képviselt Jugoszláviában.

Audienziák Alekszandar király
Ófelségénél

Zsivkovics Petár miniszterelnök szerda délután audiencián volt Ófelségénél, aki később Kumanudi Koszta helyettes külügyminisztert fogadta. Kihallgatáson jelent meg Ófelsége előtt Princez amerikai követ is.

Ugyancsak szerdán fogadta Ófelsége dr. Bauer zagrebi, Rodics Rafael beogradi, Jeglics ljubljanaí érseket és Bonitacics spliti püspököt.

A Topcsiderbe helyezték át
a miniszterelnökség helyiségeit

Zsivkovics Petár miniszterelnök a miniszterelnökség hivatali helyiségeit Topcsiderbe helyezte át, a királyi gárda palotájába. A feleket a miniszterelnök a belügyminisztériumban fogadja. A miniszterelnök új kabinetfőnöke, Szianojevic Dragisa már át is vette hivatalát az új helyiségekben. A miniszterelnökség tisztviselői közül a belügyminisztériumban Naumovics Mihvoj titkár teljesít szolgálatot. Szerdán foglalta el hivatalát az új belügyminiszteri kabinetfőnök, Filipovics Dusan, a beogradi rendőrség bünyügyi osztályának eddigi főnöke.

Követek látogatása
a helyettes külügyminiszternél

Szerdán meglátogatta Kumanudi Koszta helyettes külügyminisztert Pellegrinetti pápai nunciusz, Kenard angol és Ploenis görög követ. A diplomaták hosszú ideig tárgyaltak a helyettes külügyminiszterrel.

Naptáregységesítést tervez
a vallásügyi miniszter

Alaupovics Tugomir vallásügyi miniszter behatóan foglalkozik a naptár egységesítésének tervével, miután több pravoszláv egyház, így a görög, a román és a bolgár, már egységesítette a naptárt. Eddig az volt a jugoszláv kormányok álláspontja, hogy a legfőbb pravoszláv egyházi fórumnak a Vaseljenki Szabornak kell ebben a kérdésben döntenie. A szabór azonban eddig még nem foglalkozott a kérdéssel és ezért Alaupovics vallásügyi miniszter a saját kezdeményezésére akarja végrehajtani a naptáregységesítést. A terv gazdasági élet sok kárt szenved a dupla ünnepek miatt.

Korosec felhívása a szlovénekhez

Mint Ljubljánból jelentik, a Slovenec közli Korosec Antun közlekedési miniszternek, a felosztást szlovén néppárt elnökének felhívását a párt volt tagjaihoz. Korosec felhívásában tudomására adja a tagoknak a párt felosztását és kéri, hogy ezt a tényt nyugodtan és lojálisan ve-

gyék tudomásul és vegyék figyelembe az állam érdekeit. Korosec még közli, hogy megfelelő időben tudomására fogja hozni a szlovén néppárt híveinek, hogy a viszonyok változására való tekintettel mit tegyenek.

A beogradi kamarai elnökök
audienciája

Ófelsége Alekszandar király, mint jelentetik, együttes audiencián fogadta a beogradi gazdasági kamarák elnökeit. A kihallgatásról Bajloni Ignjat, a Narodna Banka kormányzója, a beogradi gyáripari kamara elnöke, a következő nyilatkozatot tette:

Ujból leszavazták az osztrák kormányt

A nagynémet párt a nemzeti tanács szerdai ülésén háromszor hagyta cserben a kormányt

Bécsből jelentik: A nemzeti tanács szerdai ülésén megismétlődött a keddi eset, most azonban nem is egyszer, hanem

háromszorban szavazták le a kormányt.

A közoktatásügyi tárca költészetének tárgyalása során Glöchner szociáldemokrata képviselő azt indítványozta, utasítsa a törvényhozás a kormányt, hogy helyezze hatályon kívül a Burgenlandban érvényben levő magyar oktatási törvényt és helyezze ott is érvénybe az osztrák iskolatörvényt.

Az ellenzéki javaslatot nyolcvannegy szavazattal hatvenhat ellenében elfogadták, mert a kormánykoalícióhoz tartozó nagynémetek is a szocialistákkal szavaztak.

Az ülés folyamán másodszer is cserbehagyták a nagy-

— A kamarák elnökei elsősorban átadták Ófelségének a gazdasági szervezetek múlt évi kongresszusának működéséről szóló memorandumot, továbbá több speciális emlékiratot is, amelyeket Ófelsége a király kívánságára külön az ő számára dolgoztunk ki. A memorandumok átadása után felhatalmazást kértünk és kaptunk Ófelségétől, hogy azokat publikálhassuk.

— Igen meleg fogadtatásban volt részünk és világos volt előttünk, hogy királyunk egyik legfontosabb dolgnak tartja, hogy a gazdasági helyzet javuljon. A király annak az ohiátásának is kifejezést adott, hogy munkájában a gazdasági élet támogatásával fog találkozni és erről a gazdasági élet vezetői biztosították is Ófelségét, aki viszont kijelentette, hogy mindent meg fog tenni, hogy a gazdasági kérdések kellő időben és sikeresen legyenek rendezve.

— A különböző előterjesztések közül, amelyeket Ófelségének teitünk, a legfontosabb Radolovic Györgynek, a beogradi kereskedelmi kamara elnökének memorandumja az utak javításáról.

németek a kormányt. Wotawa nagynémet képviselő indítványának tárgyalásánál, aki azt javasolta, hogy a kormány fossa meg a salzburgi katolikus egyetemet a doktori oklevelek kiállításának jogától.

Ennél a javaslatnál a szociáldemokraták támogatották a nagynémeteket

és megszerezték a javaslatához szükséges többséget.

Az ülés további során azután harmadszor is leszavazták a kormányt, amikor Schönbauer dr. a gazdaságvétség tagja a burgenlandi iskolákra vonatkozó és már előbb elfogadott szocialista indítvány módosítását javasolta. A parlament többsége ezt az indítványt is elfogadta.

Politikai körökben nem tartják valószínűnek, hogy a kormánykoalíció átmeneti felbomlásának a gyakorlatban is következményei lennének.

Nyugat felől melegebb légáramlat közeledik

Az időjárás enyhülése és esőzés vagy havazás várható

Európa nyugati részén az időjárás megenyhült és csapadékos lett. Esők vannak Franciaországban és az esőzés már Németországra is áttért. Franciaország és a Keleti Tenger felett egy-egy légneműségi minimum érezhető, míg a kontinens keleti vidékein még mindig nagy hideg van, sőt a hideg különösen a keleti Kárpátokban és a Balkánon erősödött is. A hőmérséklet itt —20 fok Celsius alá is esett. Magyarországon

Mátészalkán volt a leghidegebb, —20 fok. Budapesten szerdán délelőtt a fagypont alatt 9 fokot mutatott a hőmérő. Az Urál vidékein a légneműségi 790 mm fölé emelkedett. A nyugati enyhülés azonban lassan terjed kelet felé.

A meteorológiai intézet jelentése szerint nyugat felől enyhülés várható, lecsapodásokkal, hóval vagy esővel.

Románia csatlakozik
az orosz-lengyel békepaktumhoz
Lengyelország középeurópai konferenciát hív egybe

Bukarestből jelentik: A román külügyminisztériumban a Kellogg-paktum ratifikálásának előkészítésén dolgoznak.

Mihelyt Lengyelország ratifikálja a Szovjet-oroszország által ajánlott béke-jegyzőkönyvet, a román kormány is hajlandó lesz azt aláírni.

követelni fogja azonban, hogy Oroszország pontosan körvonalazzon a Kellogg-paktumhoz fűzött fenntartásait főképpen azt az orosz kikötést, hogy valamely tevékenység katonai megszállása a háború fogalma alá esik, miután Oroszország Bessarabiát Oroszországhoz tartozónak mondja és azt állítja, hogy Bessarabiát

jogtalanul tartják megszállva.

Párisi jelentés szerint, a Volonté bukaresti forrásra hivatkozva jelenti, hogy

Lengyelország rövidesen középeurópai konferenciát hív egybe, amelynél Oroszország is résztvesz.

Eddig Románia, Lengyelország, Oroszország, Litvánia, Lettország, Észtország és Finnország részvétele van biztosítva a konferencián, amelynek célja az, hogy minden függő kérdést megoldjanak és Románia és Oroszország között keresni fogják a modus vivendit Bessarabia kérdésében.

Az új szuboticei főkapitány meggyorsította az utlevelek kiadását

Huszonnégy óra alatt lehet utlevelet kapni és nincs szükség sem erkölcsi, sem adóbizonylatra

Mihalzics Sztanoje, Szubotica város új főkapitánya, mint jelentették, hétfőn foglalta el hivatalát. Az új főkapitány szerdán délelőtt fogadta a szuboticei újságírókat és a következő nyilatkozatot adta:

— Két nappal ezelőtt foglaltam el a hivatalomat és korai volna programot adni a nyilvánosságunk. Egyszerre tanulmányoznom kell a viszonyokat. Egyszerre az a célom, hogy a rendőrségi szerveknek teljes autoritást szerezsek, hogy a rendőrség mindenkor kötelessége megsértés nélkül álljon és biztosítsa a város teljes rendjét és nyugalomát. A rendőrség munkaköre igen szétágazó. Egyszerre csak néhány ágat tanulmányoztam át. A rendőrségi szervektől teljes lelkiismeretességet és szorgalmat követeltem. Megtiltottam, hogy rendőrök egyenruhákban látogassák a nyilvános helyeket, mert ez árt a rendőrség tekintélyének. A rendőrségben abszolút fegyelmek kell lenni és ebben a tekintetben igen szigorú leszek. Megköveteltem egyébként a rendőrség összes tisztviselőitől, hogy a közönséggel szemben a legudvariasabbak legyenek. Egyszerre semmiféle változás nem lesz a rendőrségben.

Mihalzics Sztanoje főkapitány ezután az utlevél kiadására vonatkozólag nyilatkozott a *Bácsme gyei Napló* munkatársának.

— A főispáni hivatal helyét a jövőben a rendőrfőkapitányság fogja Szubotican kiállítani az utleveleket. Az utlevélkérvényeket a jövőben is az utlevélhivatalban kell beadni, de nem kell mellékelni sem er-

kölcsi, sem adóbizonylatot, sem állampolgársági bizonyítványt, ha a kérvényező szuboticei illetőségű. A beadott kérvény alapján mindenki huszonnégy óra alatt megkapja utlevélét. Ezt az intézkedést főleg azért léptettem életbe, hogy megszűnjön minden intervenció. Mindenki személyesen eljőhet és teljesen felesleges, hogy utlevél vagy bármilyen más ügyben közbenjárásért forduljon más személyekhez. Én itt vagyok hivatalomban és minden jogos kérelmet teljesítek.

— A rendőrség erkölcsi bizonyítványt, adóbizonylatot, állampolgársági bizonyítványt csak olyan esetben fog kérni a kérvényezőktől, ha ezek benyújtását a rendőrség indokoltnak tartja.

— A legközelebbi időben különböző szabályrendeleteket fogok kiadni. Többek között az üzletek zárásáról és nyitására szóló szabályrendeletet revideáljuk, hogy összhangba hozzuk a hácskai tartományi főispán rendeletével. Természetes, hogy a rendelet kiadása előtt érintkezni lépek az érdekelt egyesüléssel, de biztos vagyok benne, hogy a rendelettel a munkások és a munkaadók egyaránt meg lesznek elégedve.

Mihalzics Sztanoje főkapitánynak az utlevél kiadására vonatkozó új rendelkezései bizonyára nagy meglepetést keltenek a szuboticei polgárság körében, mert nemcsak hogy meggyorsították az utlevelek kiadását, hanem lényegesen olcsóbbá is tették s egyéves utlevél összes illetéke a jövőben mindössze negyven dinár lesz.

metországi népszövetségi főbiztosnak kezéhez kellett volna lejutni.

A vizsgálat egyelőre csak azt derítette ki, hogy a 39.000 tonna cukor egyrészt jóval a világpiacon átlag alatt Franciaországban értékesítettek,

a többi pedig kicsempészték Angliába.

A nyereséget petroleumműveletekbe fektették s így jött kapcsolatba ez az újabb panama a *Gazette du Franc* szövetséges botrányával.

A család vállalatok ugyanis a büntés uton szerzett pénzen olyan petroleumműveletekbe vásároltak, amelyek a *Gazette du Franc* trösztjének érdekközösségébe tartoztak. Ennek a petroleumműveletnek a letartóztatásban levő gróf De Courville volt az elnöke, a cukorpanamával kapcsolatban letartóztatott Poller egyetemi tanár pedig felügyelőbizottsági elnöke.

A francia cukorkereskedelmi társaság és az azóta tönkrement angol hajózási ügyvédség párisi irodájában szerdán házkutatást tartottak és rengeteg anyagot vettek zár alá, amelynek átvizsgálása napokig fog tartani.

Leon Pallier igazgató, tanár a lillei egyetem jogi karán, a becsületrend lovagja, nagy vagyonnal rendelkezik és a háború alatt többször kitüntette magát.

Kiderítették azt is, hogy a Société de Sucrerie Française a szerződés aláírásának időpontjában már felszólóban volt és egy angol vállalatba olvadt be. Az angol vállalat élén egy Newsky nevű orosz ember állott. Az Agent Trust azután az International Best Sugar Corporation vállalattal fuzionált. Az eredeti francia vállalat összeköttetésben állott egy belga vállalattal is, amely ugyanakkor jelentett csődöt, mint a francia vállalat.

Betemetett a hó két romániai személyvonatot

Huszonöt utas és tizenöt főnyi vasuti személyzet négy méteres hóréteg alatt

Bukarestből jelentik: A Turnu-Magurelle és Litza állomások között hétfőn elakadt 151. számú személyvonat utasainak és személyzetének sorsáról még mindig nem lehet tudni közlekedni. A vonat egy völgy mélyedésében akadt el a hófúvásában, ahonnan se előre, se hátra nem tudott mozdulni, sőt a segítségül küldött négy mozdony is befagyott.

A rettenetes szél egyre nagyobb mennyiségű havat görgetett a kocsikra, amelyeket úgy betemetett, hogy a kocsik tetete fölött több mint négy méter magas hó rakodott le. A vonaton 15 vasutas és 25 utas volt.

Bár nagyobb munkásokoztagok próbálkoztak a hópátolással, nem tudtak semmire se menni és komoly az aggodalom, hogy a benékedt emberek a hidegtől és az éhségtől otipusztulnak.

Corabia állomás közelében egy másik vonat szintén magas hóréteg alatt vesztegel. Mindkét helyre katonaságot rendeltek ki.

Szuboticán is jelentkezik a spanyolnátha

Eddig tizenöt megbetegedést jelentettek be

A spanyoljárvány, amely már hónapok óta dőlög Európában, Szubotica-ra is bevonult. A betegség egyelőre nem lépett fel járványosul, mert kevesen és szerdán mindössze csak tizenöt megbetegedést jelentettek be a szuboticei városi főorvosi hivatalnak, de azért megvan az ok arra, hogy a legszigorúbb intézkedéseket fogantossítsák a betegség terjedésének megakadályozására.

Pavlovics Mludin dr. városi tiszt főorvos kijelentette szerdán az újságíróknak, hogy a tizenöt bejelentett megbetegedés kizárólag kis gyermekek között fordult elő és a kezelő orvosok szerint spanyol influenzához hasonló tünetek mutatkoztak a betegekben. A főorvosi hivatal megtett már minden intézkedést, hogy a betegség terjedését leküzdje. Orvosi körökből nyert értesülés szerint Szuboticán az utolsó két hét alatt igen sok influenzás megbetegedés történt, de spanyol influenza felbukkanás között még nem fordult elő. Az utóbbi napokban a gyermekek között voltak kisebb számban spanyolnátha-megbetegedések, de ezek izolált esetek és remélhető, hogy a betegség nem fog járványosulni felépni.

Mint Zagreből jelentik, ott több iskolát bezártak a spanyol nátha rohamos terjedése miatt. Szlovéniában több helyen igen nagy mérvben lépett fel a járvány és hasonló hírek érkeznek a horvát tengerpartokról is. Zagrebban több ezer spanyolnátha megbetegedést jelentettek be, de a járvány már csökkenő tendenciát mutat.

Legjobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLO”

Titkos diákegyesület alakult Becskerekén a tanárok ellen

Az egyesület célja volt megbosszulni azokat a sérelmeket, amelyeket a tagok tanáraiktól elszenvedtek

Becskerekéről jelentik: A rendőrség leleplezett egy titkos diákegyesületet, amely különös céllal alakult meg. A titkos egyesület működéséről a rendőrség egy nyomozással kapcsolatban szerzett tudomást. A görögkeleti Szilveszter éjszakáján történt ugyanis, hogy ismeretlen tettesek Petrovics Szvetozár gimnáziumi tanár Cara Dusanu-uccai lakásának valamennyi ablakát beverték. A nyomozás megindult, de a rendőrség sokáig nem tudott nyomára jutni a titokzatos merénylőknek. Most azután érdekes fordulat történt, amennyiben kiderült, hogy a merényletet egy diákegyesület tagjai követték el bosszúból.

A megindult vizsgálat során megállapították, hogy a gimnázium felsőbb osztályu tanulói Nacional néven titkos egyesületbe tömörültek, azzal a céllal, hogy az egyesület tagjait ért sérelemért testületileg álljanak bosszú. Az egyesületbe misztikus külsőségek között vették fel a tagokat, akiknek esküt kellett tenniük a legszigorúbb titoktartásra. A tagok titkos jeleket és jelzavakat állapítottak meg és ezekkel a látszólag sem-

mitmondó jelekkel értesítették egymást gyűlések összehívásáról. Alapszabályai is voltak az egyesületnek, azonban nem írásban, hanem minden tag kívülről betanulta. Az alapszabály szerint bosszút kellett állni azon a tanáron, aki a tagokkal szemben igazságtalanságot követ el, aki valamelyik tagot igazságtalanul megbüntet vagy megbukaltja, vagy pedig sok leckét ad fel. Fzenkívül célja volt az egyesületnek az iskolai órák alatti sugás megszervezése is, természetesen csak tagok számára. Elősegítették továbbá az iskolakerülés leplezését hamis tanúzzsal és szülői bizonyítványok hamisításával.

Az egyesületet az egyik tag árulta el és így jutott a rendőrségnek tudomására, hogy kik verték be Petrovics tanár ablakait. Petrovicsra az egyesület valamért megharagudott és ezért határozta el az ablakát beverését.

Az egyesületet az iskolai hatóságok nyomban felszabták és a tagok ellen megindították a szigorú eljárását.

Nyolevanöt millió frankkal károsították meg a francia kincstárt a cukorpanamisták

Letartóztattak egy lillei egyetemi tanárt, a becsületrend lovagját

Párisból jelentik: A legújabb nagyarányu panama az eddigi vizsgálat szerint

nyolevan-nyolevanöt millió frankkal károsította meg az államot.

Szélhámos francia és angol »vállalatok« összecsapások, hogy megkapják az államtól a német jóvátételi számlára eső cukorszállítványok értékesítését, de semmit sem fizettek a francia kincstárnak.

A pénzügyminisztérium szerdán a kincstár képviselőit megkérte a bünyfnyitő feljelentést.

Az első feljelentés a Société de Fermière de Sucrerie ellen szól s kapcsolatban ezzel egy francia marokkói hajósvállalat ellen is.

Erről az utóbbiról kiderült, hogy csak a cégjegyzéken szerepel, hajója egyáltalán nem volt és egyenesen arra alakult, hogy kicsempéssze a jóvátételi számlára szállított cukormennyiségeket Angliába. Ennek a család hajósvállalatnak elnökigazgatója egy Poller nevű egyetemi tanár, akit szerdán letartóztattak.

noha azt állította, hogy ártatlan és sejtelve sem volt a bünyös üzelmekről,

A nemlétező hajósvállalat, amely Agent Trust címen volt bejegyezve a párisi kereskedelmi törvény-széken, idegen szállítócégek segítségével csempészte ki a cukrot Franciaországból. Ennek a szélhámos vállalatnak ügyvezető igazgatójaként szerepel egy Newski nevű orosz emigráns és De Robineau belga állampolgár, akik még idejkorán megszöktek. A szélhámos hajósvállalat 1927. szeptemberében kilencszáztonna jóvátételi cukrot vett át német cégektől. A szállítvány értéke husz millió frank volt. Tavaly januárban az Agent Trust újabb harmincezer tonna cukrot kapott a német gyáraktól a francia kormány útutalásával hatvan millió frank értékben.

Az üzlet pénzügyi lebonyolítása oly módon történt, hogy a francia pénzügyminisztérium a Société de Sucrerie Française-tól és az angol hajózási vállalattól együttesen kiállított váltókat kapott, amelyeknek ellenében a pénzügyminisztérium váltókat állított ki s ezeket az angol cég garantálta.

Az esedékesség napján a váltókra nem volt fedezet, így került ki az új panama. A jóvátételi cukor értékesítése után bejövő milliókat Parker Gilbert né-

Forradalom három amerikai államban

A nikaraguai forradalom nem nyugszik, amíg amerikai katonák vannak Nikaragua területén

Közép-Amerikában e pillanatban nem kevesebb, mint három országban van forradalom. Ez a három ország: Guatemala, Honduras és Nikaragua. A három középamerikai forradalomról a következő jelentések számolnak be:

A hondurasi néger forradalom

Mint Newyorkból jelentik, Tegucigalpából újabb beszámolók érkeztek Newyorkba a hondurasi szeptarista forradalom fejleményeiről. Az északnyugati partvidéken egyre erősebb lesz az elszakadási mozgalom. A forradalmat a brit Antillákról átszökött néger munkások szítják, akiknek az a céljuk, hogy Honduras északi részében önálló néger államot alakítsanak.

Jelentés a guatemalai frontról

Mint Mexikóból jelentik a guatemalai határról érkezett jelentések szerint a kormány csapatok Padilla tábornok vezetésével hosszas harcok után visszafoglalták Mazatenangot és Salama városát. Az utóbbi városban elfogták a lázadók vezérét. Quezaltenangó vá-

rosát, amelynek lakossága fellázadt, a kormány csapatok körülzárták. A városi tanács kérelmére értekezlet gyűlt egybe, hogy a város feladásának feltételeit megbeszéljék. A köztársaság elnöke kijelentette, hogyha a város nem adja meg magát minden feltétel nélkül, bombáztatni fogja. A kormány elsősorban a közvélemény általános támogatásának köszönheti sikerét.

Az engesztelhetetlen Sandino tábornok

Másik newyorki jelentés szerint Nikaraguában három fegyveres hatalom áll egymással szemben: Nencada tábornok, az új köztársasági elnök állami hadereje, Sandino tábornok forradalmi csapatai és Feland amerikai tábornok. Sandino tábornok kijelentette, hogy forradalmi mozgalmát mindaddig folytatni fogja, amíg amerikai katonák vannak Nikaragua területén. Kijelentette azt is, hogy nem hajlandó békétárgyalásokat folytatni az Egyesült Államok kiküldötteivel. Kizárólag csak Nencada köztársasági elnökkel hajlandó békétárgyalásokra összejönni, de csak akkor, ha az utolsó amerikai katonája és matrózja is elhagyta az országot.

Az amerikai szakértők az európai államokra bizzák a megegyezést a jóvátételi kérdésben

A francia jóvátételi szakértők tanácskoztak Briand külügyminiszterrel

Párisból jelentik: A jóvátételi szakértőbizottság francia tagjai, Moreau és Parmentier kedd délután hosszabb kihallgatáson jelentek meg Briand külügyminiszternél. A *Matin* értesülése szerint a két szakértő részletesen ismertette a külügyminiszter előtt, hogy mi az álláspontja a jóvátételi kérdésben és egyúttal információkat szolgáltattak arra nézve is, hogy milyen magatartást tanúsítanak az egyes kormányok a jóvátételi kérdés esetleges revíziójával szemben.

E szerint az angol álláspont értelmében Németországnak annyi jóvátételt kell fizetnie, hogy Anglia ebből az összegből minden nehézség nélkül törleszthesse külföldi tartozásait.

Németország viszont reméli, hogy a nagyhatalmak méltányolni fogják jóakarátát és jelentősen csökkenteni fogják a német kötelezettségeket. Végül a francia álláspontot Poincaré miniszterelnök már is-

mertette.

Csak Joung és Morgan amerikai szakértők álláspontja ismeretlen még. A két amerikai szakértő február 7-ikén érkezik Európába. A washingtoni kormány utasításainak megfelelően

az amerikai szakértők az első napokban nem fognak beleszólni a vitába és az európai államok kormányaira bizzák, hogy próbáljanak megegyezni Németországgal.

Az amerikai szakértők csak akkor lépnek majd fel pozitív tervvel, ha Németország és hitelezői között már felmerül az elvi megegyezés lehetősége.

A jóvátételi szakértőbizottság elnökévé valószínűleg Owen Jaugot fogják megválasztani, bár Amerikában ettől a tervről még húzódoznak, mert nem akarják, hogy Amerika túlságosan belemélyedjen ezekbe az elsősorban európai államokat érdeklő ügyekbe.

Anglia beleavatkozott az afganisztáni polgárháborúba

Az angol kormány Inayatullah-t támogatja és restaurációja érdekében megegyezett Habibullah-val — Inayatullah visszatért Kabulba — Anglia a szovjetsegítség ellen fordult

Angol-orosz harc Afganisztánért

Londonból jelentik: Az afganisztáni helyzetben újabb fordulat állott be. Miután Amanullah, a lemondásra kényszerített király most orosz pénzen szervezi új hadseregét, az angol kormány is közbelépett a megszüntetésére a kabuli angol követet, Sir Frances Humphys-t, hogy tegye meg a szükséges lépéseket az orosz befolyás ellensúlyozására. Az angol követ hétfőn fontos tanácskozási tárgyalást folytatott Kabullal új fejedelmével, Habibullah kánállal és megállapodott a fejedelmel abban, hogy

visszahívják Afganisztánba Inayatullah volt királyt.

akét háromnapos királysága után elűzték Kabullól. Inayatullah eleinte nem mutatott nagy hajlandóságot arra, hogy visszatérjen országába, később azonban engedett az angol nyomásnak s kedden délelőtt elutazott az indiai Poshavar városából. Este Chaman mellett

átlépte az afgán határt

s automobíljá most utban van Kandahar felé. A helyzet ezzel teljesen zűrzavarossá vált. Senkinek sem tudja, mi fájtszódik le a kulisszák mögött és mi a szerepe tulajdonképpen Habibullahnak ebben a legújabb fordulatban. Indiában oly hírek terjedtek el, hogy az angol kormány

Inayatullah királyt akarja újból trónra ültetni, amely esetben Habibullah lemondana a trónról. Habibullah diktatúrája az afgán lakosság körében egyébként egyre nagyobb ellenszenvet vált ki. Bizonyos körökben különösen tartják, hogy Habibullah uralma első napján mingyárt

megkettőzte a katonák zsoldját

és nem tudják megérteni, honnan volt ehhez pénze. Ily körülmények között meglehetősen valószínűnek látszik az a verzió, hogy az angolok a diktátort anyagiilag is támogatják.

Mint Londonból jelentik, Londonban óriási felháborítást és érdeklődést kelt az a hír, hogy

az angol kormány most már nyíltan be akar avatkozni az afganisztáni polgárháborúba, még pedig olyan irányban, hogy Inayatullahnak, Amanullah fivérének biztosítsa az emírséget.

Az angol politikai körökkel mindamellett nem érte váratlanul ez a hír, mert az angol mértékadó tényezők mindig is leplezetlen szimpátiával viselkedtek Inayatullah iránt. Inayatullah szintén Európát járt ember, jól beszél angolul és felesége révén rokonságban áll előkelő körökkel. Emellett azonban

Inayatullahnak nincsenek olyan heves reformtörekvései, mint Amanullahnak, aki orosz segítséggel, sőt részben orosz mintára akarta Afganisztánt modernizálni.

és a nyugati kapitalizmus hatalmak befolyása alóli kívonni.

Valószínűnek látszik, hogy

az angol kormánynak már sikerült megegyezésre jutni Habibullah-val is, aki nagyobb anyagi rekompenzáció és rang ellenében hajlandó támogatni Inayatullah királyságát.

Ezt a feltevést látszik igazolni az az afganisztáni hír is, hogy — minden bizonnyal angol befolyására —

Eyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül

tisztítja — fejfájást
a gyomrot és a beleket
a MAGNA-por

feloldhatók egy nagy, gyermeknek egy kis kanállal egy pohár vízben vagy tejszínben. Gyógyeszközökben és drogeriákban csomagja 3 dinár

Habibullah elhárította Szovjetországgal a diplomáciai érintkezés megszakítását és tárgyalásokat kezdett Angliával felvezendő külcsonn ügyében.

Az a kombináció tehát, hogy a két királyi ügy között vonul Habibullah ellen, teljesen tárgyalatlannak tekinthető.

Az afganisztáni politikai helyzet leglényegesebb eseményei a közel jövőben minden valószínűség szerint a köré a harc köré fognak csoportosulni, amelyet az Anglia által támogatott Inayatullah-Habibullah szövetség és a szovjetsegítséggel küzdő Amanullah fognak egymással megvívni.

Az afganisztáni polgárháború tehát az angol kapitalizmus és az orosz bolsevizmus nagy küzdelmének egyik etapja lett, amely londoni politikai és gazdasági körök véleménye szerint igen súlyos diplomáciai következményekkel is járhat.

Meggyilkolta feleségét és három gyermekét, hogy újból megnősülhessen

A Kuria kötélláttal halálra ítélte a gyilkost

Budapestről jelentik: Borzalmas büntény ügyében hozott végső ítéletet a budapesti Kuria. A büntelenként három év előtt követte el Ferenczi Pál kékbadosnyi lakos, aki meggyilkolta a feleségét és három gyermekét, hogy újból megnősülhessen.

A Pest melletti Kékbadosny községben több mint három év előtt meggyilkolták és kirabolták Lajtai Jánosné korcsmárosnét. A gyilkossággal Ferenczi Pált, Lajtáiné unokaöccsét gyanúsították, mert a büntény után Ferenczi feltűnően költekezett. Bizonyított azonban nem merült fel és Ferenczi ellen megszüntették az eljárást. Ferenczi ekkor beköltözött Budapestre, családjá azonban Kékbadosnyban maradt. Budapestben Ferenczi egy magános özvegyasszonynál vett lakást és hamarosan udvarolni kezdett lakásadónőjének. Eleinte eltagadta, hogy nő, később azonban bevallotta, hogy van felesége, de azt mondta, hogy válófélben van és a válóper befejezése után feleségül fogja venni az özvegyet.

Amikor a budapesti özvegyasszony már sürgősen kezdte a házasságot, Ferenczi hazament és azt mondogatta feleségének, hogy Miskolcon kapott jó állást és azonnal odaköltözik. Ferenczi elvite hazulról két éves fiát és öt éves kislányát, feleségének pedig azt mondotta, hogy néhány nap múlva jöjjön utánuk legkisebb gyermekével. Az asszony két nap múlva el is tánt Kékbadosnyból és ismerősei azt hitték, hogy elköltözött Miskolcra. Nemsokára azután a község közelében az országot mellett egy bokorban megtalálták Ferenczi két éves és öt éves gyermekének holttestét.

Megindították a nyomozást és hamarosan kiderült, hogy a borzalmas büntelenként maga az apa követte el, aki megfojtotta gyermekét és holttestüket elásta, de a kutyák lekapták a földet a kis holttestekről. Ekkor keresni kezdték Ferenczi feleségét és másik gyermekét és hamarosan megtalálták mindkettőjük holttestét egy vízmosásnál elrejtve.

Ferenczi Budapestén elfogták és az ügyészség feleségének, gyermekének és nagyménjének meggyilkolása miatt emelt vádat ellene. A pestvidéki törvényszék négy rendbeli előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetésében mondotta ki büntetésnek, míg Lajtáiné meggyilkolásának vádjá alól felmentette a vádlottat. Ferenczi a négy rendbeli gyilkosság miatt kötélláttal halálra ítélte. Az ítéletet a budapesti ítélőtábla is jóváhagyta és szerdán a budapesti Kuria a semmisségi panaszokat elutasítva, jogerőre emelte az ítéletet. A Kuria az indokolásban kimondotta, hogy a büntelenként olyan súlyos, hogy a közvélemény még a kötélláttal halálbüntetést sem fogja megfelelően súlyos ítéletnek tartani, de a büntető perrendtartás nem ismer súlyosabb büntetést.

Három év előtti gyilkosság ügyében indított nyomozást a topolai csendőrség

Meggyilkolták-e Kucsera Józsefet?

Topoláról jelentik: A topolai csendőrség a napokban nyomozást indított, hogy felderítsen egy titokzatos bűntényt, amely három évvel ezelőtt, azaz 1926-ban történt Topolán.

Annak idején a *Bácsmegyei Napló* is megírta, hogy Topolán a vásártéren álló nyitott kúthoz egy fiatal ember holttestét találták. A nyomozás során megállapították, hogy a hulla *Kucsera József* husz éves topolai fiatal ember holtteste. *Kucsera* a holttest megkerülése előtt tíz nappal tűnt el és a boncolás nem tudta pontosan megállapítani, hogy bűntény áldozata lett-e, vagy pedig öngyilkosság esete forog fenn. A holttesten találtak ugyan sérüléseket is, de ezeket esés közben is

szenvedhette *Kucsera*.

Topolán már feledésbe is került az ügy, de most olyan adatok merültek fel, amelyek kivizsgálására meg kellett indítani a nyomozást. A csendőrség a napokban névtelen levelet kapott, amelynek írója közli, hogy *Kucsera nem lett öngyilkos, hanem bűntény áldozata*. A névtelen levélben azt is közli, hogy szemtanúja volt, amikor éjszakának idején *Kucserát* a kúthoz hurcolták. A tetteseket ugyan nem nevezi meg, de olyan személyleírást ad róluk, amelyek segítségével a csendőrség könnyűszerrel ki tudja nyomozni *Kucsera halálának titkát*, ha valóban bűntény forog fenn. A nyomozás megindult.

Egyelőre nem szállítják Beogradba a kémkedéssel vádolt noviszadi hadseregszállítót

Az állami bíróság elé tartozó ügyek további rendelkezésig a vizsgálatot vezető bíróságok hatáskörében maradnak

Noviszadról jelentik: Óriási feltűnést keltett annak idején *Dinics Dragutin*nak, az ismert noviszadi hadseregszállítónak a letartóztatása. Szeptember közepe táján hivatalos feljelentés alapján indult meg az eljárás *Dinics* ellen. A nyomozás megindulásakor *Dinics* külföldön tartózkodott és így nem lehetett kihallgatni. A hatóságok akkor a hadseregszállító felzését hallgatták csak ki, akit több órai kihallgatás után szabadon engedtek ugyan, de egy ideig házi őrizetben tartották. A rendőrség pár nap múlva hivatalosan értesült, hogy a gyanúsított hadseregszállító Prágában tartózkodik és hogy a legrövidebb időn belül visszatér Noviszadra. A bizalmas értesítés vétele után a noviszadi rendőrség egy detektívet küldött Szubotícára azzal a megbízással, hogy mielőtt *Dinics Dragutin* átlépi a határt, tartóztassa le és kísérje Noviszadra. A detektív harmincnap Szubotícán a vonatban felismerte *Dinics*et és átadta a noviszadi rendőrségnek. Közben a hatóságok *Dinics* lakásán és padlásán házkutatást tartottak, amely alkalmával a padlásán különböző bizalmas tartalmú iratokra bukkantak. A rendőrség több nap fogvatartás után *Dinics Dragutin*at átadta a noviszadi ügyészségnek.

Dinics védői, dr. *Matics Milán* és dr. *Illies Radsko* noviszadi ügyvédek kérvényt adtak be a noviszadi törvényszék vádtanácsához, melyben kétszáz-ezer dináros óvadék ellenében kérték védencük szabadlábra helyezését a főtárgyalásig. A vádtanács helyt adott a kérelemnek és elrendelte *Dinics Dragutin*nak kaució ellenében való szabadlábra helyezését. A

vádtanács határozata ellen az ügyészség a felelős helyi bírósághoz folyamodott, amely hatályon kívül helyezte a törvényszék vádtanácsának határozatát és *Dinics* további fogvatartása mellett döntött.

Január első napjaiban *Dinics Dragutin* a fogházban súlyosan megbetegedett és védői kérték, hogy védencüket, tekintettel a betegség komoly voltára, szállítsák be a noviszadi kórházba, vagy valamilyen noviszadi szanatóriumba. A bíróság elutasította a védők kérelmét azzal az indoklással, hogy *Dinics Dragutin* ügye, az időközben életbelépett állami bíróságról szóló törvény értelmében, nem tartozik többé a rendes, hanem az állami bíróság hatáskörébe. Ezután a vizsgálóbíró a vizsgálatot megszakította és pár nap múlva a *Dinics*-ügy aktáit a beogradi semmitűsőknek küldi meg, míg *Dinics* ideiglenesen még a noviszadi ügyészség fogházában marad.

A noviszadi törvényszék vádtanácsa kedden délután foglalkozott *Dinics Dragutin* ügyével. A vádtanács ülésen arról kellett volna határozatot hozni, hogy vajon *Dinics Dragutin* kémkedési ügye az állami bíróságról szóló törvény értelmében a törvényszék hatáskörébe tartozik-e? Még mielőtt a vádtanács meghozta volna határozatát, távirat érkezett az igazságügyminisztériumtól, hogy az állami bíróságról szóló törvény értelmében a bíróság hatáskörébe tartozó ügyek a minisztérium rendelkezéséig továbbra is a vizsgálatot vezető bíróságok hatáskörében maradnak. E szerint *Dinics Dragutin* továbbra is a noviszadi ügyészség fogházában fog maradni.

Amíg egy tizdináros eljut odáig

Négy darab száz dinárt érő tizdinárosot löttek a szerencsés vadászok

A tizdináros vadászat lankadatlan erővel folyik tovább és ennek a nemes sportnak egyre többen hódolnak a Vajdaságban.

A *Bácsmegyei Napló* eddig huszonöt darab száz dinárt érő tiz dinárosot bocsátott ki

és a tizdináros vadászok a szerdai napon lögésként cseleztek. A vadászat ez alkalommal pozitív eredménnyel végződött.

Szerdán négy darab száz dinárosot löttek a szerencsés vadászok,

akiknek a *Bácsmegyei Napló* Kiadóhivatala a beszállított tiz dinárosok ellenében ki is fizetett százszáz dinárt. A beváltott tizdinárosok a következők:

48 K 341, megtalálta öv. *Ditrich József*né, Fra Jese trg.

34 I 374, megtalálta *Friedenstein Róza*, izraelita hitközségi iroda.

779 J 447, megtalálta *Viola Margit*, Jugovicsava ul. 12.

E 762868, megtalálta *Horváthi Kálmán*né, Kovoska ul. 24.

Érdekes, hogy mind a négy tizdinárosot nők találták meg, amivel bizonyították, hogy a nő nemnek több tehetsége van a vadászatban, mint a férfiaknak. Valószínű, hogy a nők vadászószőnyegét a férjvadászat fejlesztette ki.

Az egyik bemutatott tiz dinárt érő százdináros sorsát nyomon követtük — visszafelé és így sikerült megállapítani, hogy hány kézen keresztül jutott a *Bácsmegyei Napló* pénztárában kiadott tizdináros vissza a *Bácsmegyei Naplóhoz*, ahol százdinárt adtak érte.

A 779 J 447 számú új kibocsátású tizdináros,

amelynek számát előzőleg feljegyeztük, mint százdinárosot érő tizdinárosot hoztuk forgalomba. A pénzt dr. *Fenyves Ferenc*, a *Bácsmegyei Napló* főszerkesztője vette fel a kiadóhivatal pénztárából és kifizette — természetesen más bankjegyekkel összekeverve — *Lederer Emil* szuboticiai gabonakereskedőnek. *Lederer* utja iródájából a *Lloyd*ba vezetett és tizdinárosnak hamarosan forgalomba került egy római tüzarságban. A tizdináros azonban nem hozott szerencsét és többet magával előbb *Bedő Ferenc* mérnököt, majd *Kalmár Jenő* biztosító intézeti igazgatóhoz vándorolt. Itt megállapodott rövid időre, majd a fogyasztott feketekávé kifizetéséért a főpincérhez került. A főpincér nem melegsik meg a pénz, egy fiatal ügyvéd, dr. *Diamant Ernő* új iródájának első jövedelmét váltotta fel a *Lloyd*ban, amikor feketéjét kifizette. A visszakapott kilenvenöt dinár között kuzódott meg szerencsén a tizdináros, amely egymaga annyit ért, mint az egész felváltott bankjegy.

Minderről természetesen a szereplő személyek, mit sem tudtak és a pénz vándorolt tovább. Dr. *Diamant* vacsora utánra egy nriessládhoz volt hivatalos. A kedélyes hangulatban eltöltött éjszaka után az ügyvéd ur távozott és a szobalánytól tizdinárt adott borralvalóul. Másnap reggel a házban természetesen a szobalány olvasta először az újságot és megrakadt a szeme a tizdináros vadászatán. Nem volt ugyan sok reménye, mert hiszen mindössze egy darab tizdináros volt, amit előző este dr. *Diamant*tól kapott. Megnézte: 779 J 447, nyert. *Viola Margit* reggel 8 óra öt perckor már átvette a százdinárosot a *Bácsmegyei Napló* kiadóhivatalában.

Ez a tizdináros tehát egy kereskedő, egy mérnök,

egy biztosítási igazgató, egy főpincér, egy ügyvéd és egy szobalány kezén ment keresztül, amíg százdinárt lett belőle. Az eddig kibocsátott százdinárt érő tizdinárosok közül még huszonegy van forgalomban, amelyek a következők:

Régi tizdináros bankjegyek (kékek):

B. 44703, — M. 58992, — AM. 10207, —

E. 464200, — AO. 52626, — B. 304885, — P.

42156, — P. 373462, — U. 576123, — B. 821459,

— B. 911978.

Új kibocsátású tizdináros bankjegyek:

149 M. 232, — 998 V 848, — 702 V 442, — 521

M 91, — 655 M 101, — 743 L 203, — 093 T 71,

— 023 K 326, — 888 K 152, — 229 A 173.

Aki ezek közül egyet megtalál és behozza a kiadóhivatalba, százdinárt kap érte.

Rehabilitálták a szombori pénzügyigazgatót

Teofánovics Vojislav újból elfoglalja hivatalát

Szomborból jelentik: A szombori pénzügyigazgatóságánál mintegy két hónappal ezelőtt — mint ismeretes — a pénzügyminisztérium kiküldött vizsgálóbiztosa felfüggesztette állásától *Teofánovics Vojislav*ot a pénzügyigazgatóság vezetőjét. A felfüggesztésre az adott okot, hogy a pénzügyigazgatóságon több olyan akta tűnt el, amely a szombori kereskedelmi vállalatok adó eltitkolási ügyében lefolytatott vizsgálatokról szólt. A felfüggesztett pénzügyigazgató ellen a szombori ügyészség is megindította a vizsgálatot. A minisztériumból kiküldött vizsgálóbiztos közben megállapította, hogy az akták eltűnése miatt a pénzügyigazgatót nem terheli felelősség és az iratok eltűnése folytán a pénzügyigazgatást nem érte semmiféle károsodás.

A hivatali vizsgálat beszüntetésével egyidejűleg az ügyészség is beszüntette a további eljárást és a rehabilitált pénzügyigazgató pár nap múlva újból átvészi hivatalát.

Csempészek és pénzügyőrök harca a jugoszláv-osztrák határon

A harc közben az egyik csempész súlyosan megsebesült

Murszka-Szubotáról jelentik: A prekomurjei jugoszláv-osztrák határon a pénzügyőröknek rendkívül sok munkát adnak a csempészek, akik attól sem riadnak vissza, hogy fegyveresen ellentálljanak. Már többször megtörtént, hogy a csempészek és a pénzügyőrök között fegyveres harcra került a sor és ilyen összefüggés történt most is Szlavci és Gederovci község határában.

Az egyik portyázó pénzügyőrszakasz a község határában csempészekre bukkant, akik Ausztriából jöttek át a határon. A pénzügyőrök megállásra szólították fel a csempészeket, akik azonban futásnak eredtek és igyekeztek visszajutni osztrák területre. A pénzügyőrök, amikor a menekülő többszöri felszólításra sem álltak meg, fegyverüket használták. A csempészek szintén lövéddel kezdtek, majd hamarosan eltűntek egy közeli erdőben. A harcban az egyik csempész a lábán megsebesült és így sikerült elfogni. Megállapították, hogy *Cseh Péter*nek hívják, gornjicai illetőségű csempész. A pénzügyőrök nagymennyiségű szacharint, gyufát és cigarettapapírt találtak nála. Beszállították a murszka-szubotai kórházba.

Ujabb két fegyencet fogtak el a lepoglavai szökevények közül

A Muraközben fogták el Juhász István szentai betörőt

Dolnji Lendaváról jelentik: A gornjipetrovai csendőrségnek jelentették, hogy a község határában egy elhagyott eszéknyűhóban két gyanús ember rejtőzködik. A csendőrség éjjeli lepte meg a kunyhót, ahol mély álmomban találta a két férfit, akiket igazolásra szólítottak fel. Kiderült, hogy mind a ketten a lepoglavai fegyház szökevényei közé tartoznak.

A lepoglavai fegyházból — mint ismeretes — nemrég tizennégy fegyenc megszökött. A fegyházigazgatóság jelentésére a csendőrség nyomozást indított és a szökevények közül tízet a Stubica melletti erdőszélig hamarosan sikerült kézrekeríteni s visszazárási a fegyházba, míg négy szökevénynek nem tudtak a nyomára jutni. A még szökevényben levő fegyencnek között volt *Juhász István* szentai származású betörő, aki egyik társával a Muraköz felé vette útját, hogy itt a határon Magyarországra szökhesse át. A csendőrség az elhagyott kunyhóban *Juhászt* találta meg *Horváth Alajos* fegyenc társával együtt. Mindkettőjüket visszazárási a lepoglavára. *Juhásznak* még tizenöt évet kell kitöltenie.

A vizsgálóbíró elrendelte Maurer Nándor és fia szabadlábrahelyezését

Az ügyészség csüörtökön foglalkozik az ügygel

A szubotivai rendőrség Maurer Nándor nyugalmazott tanárt és fiát, Maurer Ödönt, akik ellen zsarolás miatt feljelentés érkezett az ügyészséghez, kihallgatás után kedden átkísérte az államügyészség fogházába.

Maurer Nándort szerdán délelőtt tíz órakor maga elé vezettette Radovics Szeeren vizsgálóbíró és részletesen kihallgatta, majd fiának, Maurer Ödönnek kihallgatására került a sor. A kihallgatások délután fél háromig tartottak, amikor Radovics vizsgálóbíró kihirdette végzését, amely szerint *ugy Maurer Nándort,*

mint fiát, Ödönt szabadlábra helyezi, miután további fogvatartásukra nem lát okot. A bűnvizsgálatot *ugy Maurer Nándor, mint Maurer Ödön ellen elrendelte a vizsgálóbíró.*

Maurerék a bűnvizsgálat elrendelése ellen felfolyamodást jelentettek be a vádtanáchoz. Az ügyészség csüörtökön délelőtt fog foglalkozni a Maurer-ügygel és abban az esetben, ha a vizsgálóbíró végzése ellen nem él felfolyamodással, Maurer Nándor és fia még csüörtöki nap folyamán szabadlábra kerülnek.

Tűz pusztította el a moszkvai művészházat

Az épületben lakó színövendékek az emeleti ablakokból ugrottak le az uccára

Berlinből jelentik: A *Vossische Zeitung* moszkvai távirata szerint a moszkvai központi művészházban nagy tűz pusztított. A művészházban a moszkvai színiakadémia színháza, a színművészeti múzeum és a színövendékek szemináriuma volt elhelyezve.

A színövendékek, akik az épület második emeletén laktak, már nem tudtak idejében menekülni, mert

a lángok a lépcsőházat pillanatok alatt elborították. A fiatal nők és férfak ózert az ablakokon át menekültek és mivel ugróponyva sem volt, az uccáig zuhantak. Néhányan közülük meghaltak és többen súlyosan megsebesültek.

A központi művészház e'csarnokában őrzött értékes szoborgyűjtemény is teljesen elpusztult.

Kövess magyar tábornagy fiának rejtélyes halála

Mérgezés, öngyilkosság vagy büntény?

Budapestről jelentik: Rejtélyes haláleset ügyében nyomoz a budapesti rendőrség. Január 16-ikán beszámoltatták a Fásor-szanatóriumba báró Kövess Jenő nyugalmazott hadnagyot, Kövess Hermann tábornagy fiát. A harmincéves ember különös körülmények között került a sanatóriumba. Kövess Jenő idegrendszerét megviselte a háború és azután olyan szenvedélyeknek hódolt, amelyek még jobban aláásták szervezetét. Január 16-ikán reggel lakásában eszméletlen állapotban találták.

Kihívták a mentőket, akik gyomormosást alkalmaztak, majd az eszméletlen embert sanatóriumba szállították. Itt az orvosok megállapították, hogy a *fiatalember szervezete bódítószerektől teljesen legyengült,* ellenálló képessége a minimálisra csökkent, állapotát ezért életveszélyesnek tartották.

Majdnem egy hétig fektült Kövess a Fásor-szanatóriumban, miközben minduntalan elvesztette eszméletét. Két nappal ezelőtt a mozdulatlan fekvés következtében tüdőgyulladás állt be és ennek következtében Kövess Jenő *meghalt.*

A sanatórium a halálesetről jelentést tett a főkapitányságnak és megindították a nyomozást. Azt akarják tisztázni, hogy öngyilkossági szándékából vette-e be báró Kövess azt a mérgezőanyagot, amelynek kö-

vetkeztében a sanatóriumba került és hogy *ki volt báró Kövessnek az a látogatója, aki január 15-ikén este volt nála és akinek a távozása után történt a mérgezés.*

Elrendelték a holttest boncolását is, hogy a mérgező anyagával is tisztába jöjjenek. Addig, amíg a boncoló orvosok jelentése meg nem érkezik, homály fűdi Kövess tábornagy fiának halálát.

A rendőrség a nyomozás során annyit megállapított, hogy báró Kövess január 15-ikén este tehát a mérgezés megelőzően, egyik legjobb barátjánál, gróf *Palavicini* Alfonz titkárnál, *Koos* Hubertnél volt vaesorán, ahonnan a legjobb hangulatban távozott. A sanatóriumi vizsgálat alkalmával kezein a csuklóknál horzsolások nyomait találták, mintha zsinórral össze lett volna kötözve a keze. Kövess a sanatóriumban rövid időre visszanyerte eszméletét, de nem volt hajlandó megmondani, hogy a horzsolások mitől származnak és hogy Kooséktól történt távozása után kinek a társaságában volt. Az a gyanú, hogy szerelmi bűnártában mérgezte meg magát. Egyelőre a rendőrség annak az előkelő földbirtokos asszonynak a kilitét igyekszik megállapítani, akinek a társaságában Kövess báró az utóbbi hónapokban sűrűn megfordult.

Háborús memoárok áradata fenyeget

A világháború tábornokai sorban megjelentetik emlékirataikat

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* egyik legutóbbi számában rendkívül érdekes cikket közöl a világháború vezénylő tábornokairól, azokról az emberekről, akik a tízéves világháború idején az egykori központi hatalmak hadseregei élén álltak. Arról szól a cikk, hogy mit csinálnak, mivel túltik el idejüket a világháború után, akiknek híressége, akiknek nevével abban az időben naponta sokszor találkozott az újságíró. A *Neue Freie Presse* cikkéből kiviláglik az is, hogy a leg híresebb tábornokok megrokkantak, megöregedtek és nagyrészt békésebb foglalkozást választottak. Sok közülük születésénél fogva gazdag ember volt, ezek most sem küzdenek anyagi gondokkal, de vannak néhányan, akik szegény sorsból küzdöttek föl magukat a katonai ranglétrán és ezek ma valószínűleg vagy csak részben valorizált nyugdíjkból élnek, ami a pénz értékének azóta bekövetkezett számtalan rázkódtatása folytán, csak nagyon szerény megélhetésre nyújt módot.

Krobatin marsall, az egykori osztrák-magyar mararchia volt hadügyminisztere, aki később az orosz front főparancsnoka lett, most nővérénél él egy Bécs melletti kis faluban. *Krobatin* agglégény, már nyolcvanadik életévéhez közeledik és elvesztett minden kontaktust a rohanó világgal. Szemei megrokkantak, olvasni nem tud és csak néhanapján látogatja meg egyik-másik volt tisztára. Egyébként a bécsi *»Veterán lövészek egyesülete«* című alakulat választotta

meg nemrégiben díszelnökké az orosz front egykori vezénylő tábornokait. Díszelnökknek lenni a veterán lövészek egyesületében kétségkívül sokkal kevesebb dicső méltóság, mint a tábornoki, de azért *Krobatin* elfogadta a tisztséget és reszketeg hangján még beszédet is intézett a lövészek közönségéhez.

Böhm Ermolli marsall nemrégiben felvette a cseh-szlovák állampolgárságot és három év óta a cseh-szlovákiai *Opava* városában él. A tábornoki nyugdíjából tartja fenn magát, magánygyona nincs és a világháború egyik leghíresebb emlegetett vezére ma egy-két szoba és konyhából álló szerény kis lakásban húzza meg magát. *Böhm* Ermolli is nőien ember és kiesiny háziartására öreg házvezetőnője ügyel fel. A marsall egyébként emlékiratain dolgozik, de ahg hihető, hogy nagyon sokan volnának olyanok, akik különösebb érdeklődéssel várnák a memoárok megjelenését.

Arz tábornok Bécsben él. Román állampolgár és Bukarestből húzza a nyugdíját, amely elég arra, hogy önmagának és feleségének nyugodt anyagi gondoktól mentes életet biztosítson. Ó is emlékiratokat akar kiadni, ezenkívül csillagászatot foglalkozik. De gőzszobája ablaka mellett teleszkóp áll és az öreg tábornok órákhozszat el tud írni a távéss mellett. Talán nem is annyira a csillagokat nézi, mint inkább gondolkodik. Van neki min gondolkodni.

Dankl, az egykori vezérezredes *Imbruck*ban lakik. Hetvenégy éves már, de még fiatalos erejének teljes-

ségében van. Télen nyáron naponta nagy sétákat tesz a városon kívül és néhanapján még lovagolni is szokott. *Dankl*, mint ismerősei előtt kijelentette, száz évig akar élni. A matuzsálemi életkort annál is inkább megérdemelné, mert nem ír emlékiratokat.

Sarkotics tábornok jugoszláviai születésű, de a világháború alatt felvette az osztrák állampolgárságot. Sokáig nem kapta meg a nyugdíját és a valaha hatalmas törzstiszt éveken keresztül a szó szoros értelmében nyomorgott. Csak néhány hónappal ezelőtt sikerült megegyeznie az osztrák kormánnyal, amely havi kétszáz silling nyugdíjat folyósít most a számára.

A *Neue Freie Presse* cikke végén még több olyan tábornokot sorol fel, aki emlékiratain dolgozik. A könyvpiacot az idén előrelátólag ismét el fogják árasztani a katonai memoárok.

TÖZSDE

Zürich, jan. 23. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.325, London 25.2175, Newyork 520, Brüsszel 72.25, Milánó 27.21, Madrid 84.95, Amszterdam 208.45, Berlin 123.58, Bécs 73.05, Szófia 3.755, Prága 15.385, Varsó 58.20, Budapest 90.675, Bukarest 3.12.

Beograd, jan. 23. (Zárlat.) Páris 223.78—221.68, London 276.76—275.95, Zürich 7.93—9.90, Brüssel 1097.40—1094.40, Milánó 299.15—297.55, Amsterdam 22.85—22.81, Berlin 13.55—13.52, Bécs 802—799, Prága 160—168.80, Budapest 9.95—9.92.

Szombori terménytőzsde, jan. 23. Buza bácskai vasut prt. 237.50—242.50, rozs bácskai vasut prt. 232.50—237.50, zab bácskai vasut prt. 235—240, árpa takarmányi 64/65 245—250, tavaszi 67/68 265—270, baranyai 69/70 230—235. Új tengeri morzsolt prt. 247.50—252.50. Bab orig. 810—820. Liszt: Ögg. 335—345, Ög. 335—345, 2. sz. 315—325, 5. sz. 295—305, 6. sz. 255—265, 7. sz. 245—255, 8. sz. 200—210. Korpa finom prt. 180—185. Irányzat változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 23. Buza bácskai, felsőbácskai, tiszavidékbácskai és szerémi 79—80 kilós 242.50—245, felsőbánáti, bánáti paritás Vrsac 237.50—240. Árpa: bácskai 65 kilós 252.50—257.50, bácskai tavaszi 68—69 kilós 270—280. Zab: bácskai, szerémi, és szlavóniai 240—245, bánáti 235—240. Tengeri: bácskai és szerémi 250—255, bácskai és szerémi II. 260—262.50, bácskai és szerémi III., IV., V. 282.50—287.50. Liszt: Ögg és Ög bácskai 340—350, 2-es 320—330, 5-ös 300—310, 6-os 270—275, 7-es 260—265, 8-as 205—215. Korpa: bácskai és szerémi juta zsákokban 180—185. Irányzat a búzánál élénkebb, különben változatlan, forgalom 47 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, jan. 23. Határidőüzlet: Buza októberre 25.87—25.90, zárlat 25.81—25.83, márciusra 24.90—25.08, zárlat 24.92—24.93, májusra 25.75—25.90, zárlat 25.77—25.78. Rozs októberre 23.67—23.72, zárlat 23.65—23.67, márciusra 23.20—23.36, zárlat 23.22—23.23, májusra 23.98—24.07, zárlat 23.98—24. Tengeri májusra 28.78—28.94, zárlat 28.78—28.80, júliusra 28.70—28.78, zárlat 28.68—28.76, Készárúpiac: Buza 24.40—25.50, takarmányárpa 24.25—25.25, köles 25—25.50, tengeri 26.90—27.50, korpa 19—19.50, rozs 22.30—22.40, sörárpa 26—27, repce 45.50—46.50, zab 24.75—25.35.

Chicago terménytőzsde, jan. 23. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza, március (125 egynegyed) 126 egynegyed, május (128 és fél) 129 háromnegyed, július (130 és fél) 131 és fél. Tengeri, március (93 háromnyolcad) 98 háromnyolcad, május (101 egynyelcad) 101, július (103) 102 hétnyelcad. Zab, március (53 egynyelcad) 53 egynyelcad, május (53 és fél), július (50 háromnyolcad). Rozs, március (108) 109, május (110 egynyelcad) 111, július (108 és fél).

Winn'pegi terménytőzsde, jan. 23. Középarfolyamok: Buza, május (129 egynegyed), 129 hétnyelcad, július (131 egynyelcad) 131 háromnegyed, október (129 hétnyelcad) 132 háromnyolcad.

Liverpooli terménytőzsde, jan. 23. (Zárlat.) Buza március (9 sh. 3 egynyelcad d.) 9 sh. 4 d., május (9 sh. 4 d.) 9 sh. 5 egynyelcad d., július (9 sh. 6 d.) 7 egynyelcad d.

Vizálás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 160 (+35), Bogojevó 234 (+2), Vukovár 40 (—34), Palánka 56 (—0), Noviszad —4 (—18), Zemun 28 (—10), Pancsevó 25 (+1), Szmederevó 152 (+1), Orsava 60 (—20). Dráva: Oszijek 80 (+14). Száva: Zagreb —134 (—2), Sisak 73 (—13), Jasenovác 166 (—6), Bród 212 (+2), Samac 165 (—3), Mitrovica 230 (+10), Sabác 50 (+6), Beograd —26 (—2). Tisza: Senta 60 (—20), Becej —15 (—0), Títel 64 (—0).

A jövő szombatára várható ítélet az Erdélyi-perben

Cál Jenő kedden mondja el védőbeszédét

Budapestről jelentik: Az Erdélyi bűnpör csütörtöki főtárgyalását különböző periratok felolvasása fogja igénybe venni. Ezek között van több millstati tanu vallomása, ugyszintén olyan tanu vallomásai, akik nem millstatiak ugyan, de nem jelentek meg a tárgyaláson. Valószínű, hogy csütörtökön sor kerül a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványra is és előreláthatólag szombaton megkezdődhetnek a perbeszédok.

Temesváry ügyész körülbelül két óras vádbeszédet fog mondani és ebben kéri, hogy egy a májusi mérgezésért, majd a gyilkosságért, valamint a váltó- és közokirathamisításért mondják ki bűnösnek Erdélyi Bélát. A másik három vádlott ellen szintén fenntartja a vádat. Cál Jenő védőbeszédére csak kedden fog sor kerülni és ez a védőbeszéd előreláthatólag egy tárgyalási napot igénybe is vesz. Hir szerint az ítéletre a jövő hét szombatján kerül sor.

A bankár barátnőjének fényűzése csődbe kergetett egy nagy berlini bankot

A berlini váltóhamisítási botrány érdekes kulisszatitkai

Berlinből jelentik: A berlini rendőrség nagyarányú váltócsalási botrányt leplezett le. A váltóhamisításokat a Löwenberg-bankház tulajdonosa, dr. Lewin követte el. Az eddigi nyomozás szerint mintegy félmillió márká értékű hamis váltó került forgalomba. Ugy Lewin, mint a bank cégvezetője és két társtulajdonosa megszökött Berlinből. A nagyarányú váltóhamisítások következtében a bankcég teljesen összeomlott.

A rendőrségi nyomozás tudósító közlése szerint a Löwenberg-bankház bukását kizárólag a cégtulajdonos, Lewin dr. váltómanipulációi idézték elő. A bankár tömérdek hamis váltót hozott forgalomba, hogy fedezhesse fényűző barátnőjének költséges passzióit. *A bankár barátnője a bank cégvezetőjének, Rappaportnak a felesége.* Rappaport négy évvel ezelőtt jött Berlinbe nagy vagyonnal, amelyet a Löwenberg-bankház-fektetett és ennek ellenében cégvezetői állást kapott a banknál. Hamarosan felesége is megismerkedett dr. Lewinnel, akinek rövid időn belül a barátnője lett, azonban nem vált el férjétől, hanem vele együtt abba a tényező villába költözött, amelyet Lewin dr. vásárolt nekik. A pazar háztartás költségeit is Lewin fedezte és a viszony egészen nyilvános volt. Lewin dr. hozzátartozói most Rappaportnét vádolják azzal, hogy határtalan könnyelműséggel váltóhamisításra bírta a bankárt és előidézte a bank bukását.

Báli naptár

Január 26. A szuboticei zsidó nőegylet és népkönyha báija. A szuboticei zsidó nőegylet és népkönyha a Városi Színház koncerttermében rendezi idei bálját. A rendezőség ebben az évben is nagyszabású előkészületeket tesz a bálra, amely iránt általános, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Január 27. A szuboticei jogászok báija. A szuboticei jogászok báija január 27-ikén lesz a színház koncerttermében. Ezt megelőzőleg félkilencor műsoros előadást tartanak a Városi Színházban. Jegyek az előadásra Sztípic Ladislávnál és a jogászoknál, szombaton és az előadás napján a pénztárnál kaphatók. A bálon katonazenekar szolgáltatja a zenét. Akik tévedésből nem kaptak meghívót, átvehetik azt Sztípic Ladislávnál, Topalovics Gorolyubnál és Engler Jánosnál.

Február 1. A zagrebi Újságíró Klub báija. Zagreből jelentik: A zagrebi Újságíró Klub február elsején rendezi szokásos évi táncmulatságát. A bálát az idén az Esplanade-szálloda termeiben tartják, mert az Újságíró-Orthon háromemeletes épülete még nem készült el. Az Esplanade termeit erre az alkalomra művelésesen felszítik. A bálra a horvát főváros társadalmi, pénzügyi, politikai és gazdasági életének kiválóságai kaptak meghívót.

Február 2. A szuboticei Francia Klub február 2-ikén szombaton este tartja nagy bálját a National-szálló külön termeiben, ahol a klub helyiségei is vannak.

Február 2. A szuboticei kereskedők klub báija február 2-án lesz a Bárány-szálló összes termeiben. A rendezőség elhatározta, hogy az idei bálján különböző kedves meglepetésekben fogja részesíteni a tánc kedvelő közönséget és így a bál iránt érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek és meghívók a rendezőségéknél, valamint az egyleti irodában a titkárnál minden nap délután és Sár Sándorné divatruházában kaphatók.

Február 2. A szuboticei Pucska Kaszinó február 2-ikén tartja szokásos évi táncmulatságát a Városi Színház koncerttermében. A táncmulatságra külön meghívókat nem bocsátottak ki.

Február 9. A Neven szuboticei horvát dalárda február 9-ikén a Bárány-szálloda külön termeiben szigorúan zártkörű álarcsóbált rendez. A meghívókat már szétküldték.

Február 10. A »Szeretet« nőegylet teadélutánja. Február 10-én, vasárnap délután hat órai kezdettel a szuboticei »Szeretet« nőegylet teadélután rendez az »Arany bárány«-szállóban.

Február 11. Újságírókál Noviszadon. Noviszadról jelentik: A Jugoszláv újságíróegylet noviszadi szekciója február hó 11-ikén a »Szloboda«-szálloda nagytermében újságíró-estélyt rendez.

HIREK

— **Befejeződött a szuboticei főispánság likvidációja.** Zubkovic Szteván dr. bácskai tartományi jogi referens, aki hétfőn a szuboticei főispánság likvidációja végett Szuboticeára érkezett, kedden este visszautazott Szomborba. A bácskai főispánság jogi referense kedden a szuboticei főispáni hivatal irattárát Szomborba szállította. A szuboticei főispáni hivatal ügykörét a jövőben, az utlevélek kiadásán kívül, a tartományi főispán fogja ellátni.

— **Az új noviszadi rendőrfőkapitány szerdán elfogalta hivatalát.** Noviszadról jelentik: Dr. Momirovics Veljko volt szuboticei rendőrfőkapitány, akit a belügyminiszter néhány nappal ezelőtt hasonló minőségben Noviszadra helyezte, szerdán Ráldes Radenko főkapitányhelyettesétől a noviszadi rendőrség bünyügyi osztályának vezetőjétől, átvette hivatalát. Az új noviszadi rendőrfőkapitány délelőtt kilenc órakor fogadta a rendőrségi tisztviselőket és a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy elődje Mihaldzics Sztanoje áthelyezett főkapitánynak a város és a polgárság érdekében megkezdett munkáját tovább fogja vezetni és különösen az újságírókat kérte fel, hogy ebbeli munkájában támogassák. Az új rendőrfőkapitány a rendőrség legényesség fegyverzettségéről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

— **Mácskovic Jása volt tartományi képviselő kinttétele.** Mácskovic Jása volt bácskai tartományi képviselőt Öfelsége a király az egyesülés tizedik évfordulójának jubileuma alkalmából a Szent Száva rend ötödik osztályával tüntette ki. A kinttételest Manojlovics Dusán főispán néhány nappal ezelőtt nyújtotta át tulajdonosának ünnepélyes keretek között.

— **Pribicevics visszatér Beogradba.** A beogradi »Pravda«-t arról értesítik Zagrebből, hogy Pribicevics Szvetozár legközelebb visszatér Beogradba.

— **A Jugoszláv református egyház vezetői felszegték a vallásügyi miniszternél.** Beogradból jelentik: Ágoston Sándor református főesperes, Kurcz Henrik dr. főgondnok és Stieff János tordincei lelkesztési tiszteleg kihallgatáson jelentek meg dr. Alaupovics vallásügyi miniszternél. A miniszter rendkívül barátságosan fogadta a református egyház vezetőit, kijelentette, hogy jól ismeri a református egyházat. Figyelmebe ajánlotta az egyház vezetőinek, hogy igyekezzenek minél előbb alkotmányozó szinatot tartani és az egyház-törvényeket szenteítés végett Öfelségéhez felterjeszteni.

— **A külügyminiszter lapja a Jugoszláv-Olasz barátság szerződés meghosszabbításáról.** Beogradból jelentik: A Jugoszláv sajtóban az utóbbi időben különböző hírek jelentek meg a Jugoszláv-Olasz barátsági szerződés meghosszabbítása ügyében várható lehetőségekről. A Pravda, amely közel áll a külügyminiszterhez, a következőket írja: — Az újságok ezt a kérdést különböző információk alapján tárgyalják, de ezek a hírek nem helyesek. Sem Olaszország részéről, sem Jugoszlávia részéről nem állítottak fel újabb követeléseket. A barátsági szerződés kérdése a maga normális utján halad.

— **A Narodna Banka igazgatóságának ülése.** Beogradból jelentik: A Narodna Banka igazgatósága szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen B. Jloni Ignat kormányzó elnökölt. Letárgyalták és elfogadták a múlt évi mérleget és zárszámadást. A kormányzó felhívására dr. Dungevicszki Gedeon igazgatósági tag kifejette nézetét a buzákvitel emelésére vonatkozólag. A Narodna Banka legközelebbi igazgatósági ülése március 10-ikén lesz.

— **Szabályrendelet az állami kórházakról.** Beogradból jelentik: Az egészségügyi miniszter szabályrendeletet bocsátott ki az állami kerületi és járási kórházak rendléiről. A szabályzat szerint minden kórházban be kell vezetni az állandó orvosi inspekción rendszerét. A miniszter rendelet lényegében a következő: így elbeszéltek is, először ellen az orvosok ellen, akik nem végzik lelkiismeretesen feladatukat és a rendelkezések alól kivonják magukat.

— **Meghalt Egyiptom volt miniszterelnöke.** Londonból jelentik: Mohamed Szoliman pasa, volt egyiptomi miniszterelnök, tegnap kilencvenhat éves korában meghalt. Mohamed Szoliman volt az egyiptomi néppárt, a későbbi liberális párt megalapítója. A pártiak jelenlegi vezetője a volt miniszterelnök fia.

— **Váloper-bullám Angliában.** Londonban már régen nem volt olyan nagy konjunktura a váloperekben, mint most. A váloperes bíróság legutóbbi hat napig tartó ülészakájában háromszázötven házasságot választottak el jogerősen. Összesen 540 váloper tárgyaltak ezalatt az idő alatt a bírák. Évek óta nem volt már ilyen sok válás. Ennél nagyobbarányú válási konjunktura csak közvetlenül a háboru után volt, amikor egy hatnapos ülészakon gyakran kétezer ügyet kellett a bírának letárgyalni. Akkor a váloperes bírák délután is visszamentek hivatalukba és gyakran éjjelig tárgyaltak a válopereket. Egy egyszerű váloper letárgyalásához, ha nincsenek differenciák a felek között és az összes tanu kéznél vannak, nem kell több öt percnél.

— **Az Atlanti óceánt akarja átrepülni egy argentin repülőhadnagy.** Buenos Airesből jelentik: Mijea argentin repülőhadnagy bejelentette felesleges parancsnokának, hogy február közepén óceánrepülésre készül. Az Atlanti óceánt akarja átrepülni, hogy lezállás nélkül eljusson Buenos Airesből Sevillába.

— **Agyonlőtte magát egy magyar csendőrmester.** mert nem vehette el, akit szeretett, Miskolcra jelentik: A szendrői csendőrsparancsnokságon egy fiatal, huszonhat éves csendőrmester szolgálati fegyverével agyonlőtte magát és néhány perc múlva meghalt. A csendőrmester beleszeretett a falu egyik leányába, Tözsér Máriába. A fiatalok és a leány édesanyja már el is határozta, hogy tavasszal megtartják a lakodalmat. A csendőrmester szombat este felkereste az öreg Tözsért és közölte vele, hogy már régóta szeretik egymást. Az öreg gazda hitetlenkedve hallgatta az őrmester szavait s a végén csak annyit mondott: Csak nem gondolja az őrmester ur, hogy magának adom a lányomat? A fiatal csendőrmester lesújtva hagyta el Tözsér portáját. Egyenesen a csendőrlaktanyába ment és ott szolgálati fegyverével halántékra lötte magát.

— **Winterry Szomborban.** Szomborból jelentik: Winterry Alfréd az ismert kiváló grafológus és telepata néhány nappal tartózkodásra Szomborba érkezett, ahol Kaludjerszka 19. szám alatti lakásán naponta fogadja a hozzáfutókat.

— **Titokzatos szerelmi dráma egy bukaresti szállóban.** Bukarestből jelentik: Hétfőre virradó éjjel titokzatos szerelmi dráma játszódott le a bukaresti Splendid-szálloda egyik szobájában. Szombaton este egy előkelő külsejű hölgy jelent meg a szállóban és több napra szobát kért magának. A hölgy az igazolólapra Doamna Leonard nevet írta. Vasárnap több ízben felkereste a hölgyet egy magas fiatalember. Hétfőre virradó éjszaka a szálloda személyzetét éles síkoltozás verte fel. Hamarosan betörték a hölgy szobájába, ahol a nőt a padlón találták iszonyu görcsök között. Azonnal látták, hogy a hölgyet megmérgezték. A szálloda személyzete rögtön értesítette a rendőrséget és a mentőket. Mire a mentők és a rendőri bizottság megérkezett, a hölgy elhunyt a szobából. Az egyik szolgálóleány látta, hogy az a bizonyos magas fiatal ember karjába kapta az eszméletlen asszonyt és elvitte azzal, hogy szanatóriumban helyezze el. A rendőrség megállapította, hogy a nő szombaton szökött meg az urától és valóban az egyik bukaresti szanatóriumban fekszik. A titokzatos látogató személyazonosságát eddig nem sikerült megállapítani.

— **Egy kifutóú és egy diáklány szerelmi drámája.** Majna Frankfúrtól jelentik: Rossman Alfonz tizennyolc éves kifutóú szerelmi viszonyt folytatott egy tizenöt éves diáklánnyal. A viszony azonban felfedezték és Russmann ellen megindult az eljárás. Russmann a büntetéstől való félelmében elhatározta, hogy megvált az élettől és ezért elment a leány lakására, akit agyonlőtt, majd szívenlőtte magát és azonnal meghalt.

— **Próba-mozgósítás Lengyelországban?** Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger varsói tudósítójának jelentése szerint a lengyel kormány a múlt héten a sztaniszlau és tarnopolis kerületben általános mozgósítást rendelt el. A mozgósítás három napig tartott és minden 22—40 éves koru férfinak be kellett vonulni. Akinek nem tett eleget a mozgósítási parancsoknak, azt szigorúan megbüntették.

— **Megkezdődött a »Kiválasztottak« új kötetének szerlése.** A budapesti Pantheon népszerű könyvsorozatának januári kötete — mint már megírtuk — napokban jelentek meg. Werfel »Az érettségi találkozó«-ja és Gide »Pásztorének« és »Isabelle« című regényei méltán sorakoznak úgy érdekesség, mint irodalmi érték szempontjából a sorozat eddig megjelent kötetei mellé. A »Kiválasztottak« két új kötetének szerléését szerdán kezdte meg a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala és azokat néhány napon belül megkapja mindenki, aki előfizetett a kitéző könyvsorozatra.

— Borlívó-verseny halálos sebesüléssel. Osziyekről jelentik: Gyurgyancyi szlavóniai községben a kocsmában együtt ittak Melák János és Matijevics István fiatal földművesek. A két barát fogadott, hogy ki tud több bort meginni. A verseny el is kezdődött és a kocsmáros egymás után hozta a liter borokat. Matijevics azonban észrevette, hogy társa titokban szodavizet enged a borba, hogy versenykilátásait növelje. Emiatt a két barát között veszekedés kezdődött és Matijevics egy szódásüveggel úgy fejbavágta Melákot, hogy halálos sérüléssel szállították be a kórházba. Matijevics letartóztatták.

— Esküvője napján halálos szerencsétlenség érte a vőlegényt. Osziyekről jelentik: Megrendőlt szerencsétlenség történt kedden reggel Otok községben. Gregorics István huszonnégy éves munkás esküvőjét tartotta egy odaváló földműves leányával. A fiatal férj mulatság közben elővette régi revolverét és örömeiben lövöldözni akart. A rossz, régi fegyver azonban nem sült el, mire Gregorics maga felé fordítva a csövet, bahrálni kezdett a revolverrel, amely egyszerre csak elsült és a golyó a szerencsétlen ember hasába fúródott. A vőlegény menyasszonya szemelátára összesett és az előhívott orvos utasítására a vinkovci kórházba szállították, ahol szerdán reggel meghalt.

Forradalmi nász

Michaelis világhírű szindarabja
Csütörtöktől a Városi Moziban

— Rádiót hallgatva halt meg gázmérgezésben egy bécsi házaspár. Bécsből jelentik: A XVI. kerület egyik bérkasznárjában szerdán reggel holtan találták Albrecht Wenzel hetvenhét éves embert és hetvenhárom éves feleségét. A két öreg az asztalnál ült, fejükön a rádió hallgatója, úgyhogy az első pillanatban nem is lehetett észrevenni, hogy halottak. Megállapították, hogy Albrecht és felesége este bekapcsolták rádiójukat és a bécsi leadállomás műsorát hallgatták. Közben vagy elaludtak és nem vették észre, hogy a konyhában levő gázkályha csapja nyitva maradt és reggelre megölte őket a gáz, vagy pedig öngyilkossággal szándékból nyitották ki a gázkályhát és a rádió hallgatása közben érte őket utól a halál.

— Harminc kilométer futott a rakétaszán. Münchenből jelentik: Waller Miksa mérnök, a rakétaszán feltalálója, kedden Schlüssheimban kísérletezett. Először úresen indította utnak rakétaszánját, amelybe nyolc rakétát gyújtott. A szán vilámgyorsan repült a keményre fagyott havon. A következő kísérletnél Waller maga ült a szánba és ez alkalommal két rakétát gyújtott meg, nehogy a túlságos sebesség katasztrófát idézzen elő. A szán harminc kilométert futott a havon. A rakétaszán sulya mindössze 20 kilogram.

— Sikkasztásért nyolc havi fogság. Novisadról jelentik: A novisadai törvényszék büntetőtanácsa legutóbb tárgyalta Sauer Jakab novisadai hajós sikkasztási büntetését. Sauer az Ilich testvérek cőgnél volt alkalmazva, amelynek a Dunán több hajójárata van. A hajós nagyobb összeget sikkasztott és a pénzt saját céljaira használta fel. Sauer a törvényszék nyolc havi fogságra ítélte. Az ítélet jogerős.

— Tilos járókői a vasúti síneken. A szubotcai vasutigaraboság szigorú rendeletet adott ki, amelyben megtiltja, hogy nem hivatalos egyének a vasúti síneken járjanak, mert a vasúthálózatban sok kárt okoznak. A vasúti személyzetnek kötelességévé teszi a rendelet, hogy a vasúti síneken járólókat mindig igazoltassák és amennyiben kárt okoznak, tegyenek ellenük feljelentést.

— Az áruó kabát. Novisadról jelentik: A novisadai törvényszék dr. Belajcsics tanácsa érdekes lopási ügyet tárgyal. A vádlót szerint a vádlottat: Szabó Károly, Horváth János és Jankovics Mihály Titelen tolvajbandát szerveztek és 1924-től 1927-ig a lopások és betörések lopások egész sorát követték el. Az ügyesség Horváth Jánost és Jankovics Mihályt azzal is vádolja, hogy ketten 1924 június 16-án betörték Németh Juliska titeli lakos házába és onnan ruhamezőt és értéktárgyakat loptak el. A többi lopást hármashan hajtották végre. Az ellopott tárgyak értéke meghaladja a százezer dinárt. A legnagyobb lopást Gerthner György titeli gabonakereskedő kárára követék el, akitől százhusz zsák búzát vittek el. A tárgyaláson Szabó Károly elsőrendű vádlott kijelentette, hogy csak részben érzi magát bűnösnek. A terhére rótt büncselekmények közül csak egyet ismert be, de tagadta, hogy a többiekben része volt. Beismerte, hogy sógora, a másodrendű vádlott és Jankovics rábeszélésére részt vett a Gerthnernél elkövetett lopásban. Bader titeli kereskedőtől egy izben tíz zsák búzát loptak, de amikor másodszor is megkísérelték a lopást, a kereskedő észrevette őket és rájuk lött. Horváth sietségében otfelejtette kabátját, a rendőrök azt megtalálták. Ezen a nyomon kiindulva Horváthot letartóztatták és az mindannyiukat elárulta. Horváth és Jankovics, a másik két vádlott beismerték a lopásokat. A bíróság ezután néhány tanut hallgatott ki, majd a tárgyalást félbeszakították és folytatását február 14-ikére tűzték ki, amikor is néhány eddig még nem jelent tanut fognak még kihallgatni.

— Eltemették Rotman Imrét. Oszatlan nagy részét mellett temették el szerdán délután Rotman Imre szubotcai gyártulajdonost, a felsőbácsi gyárosok egyesületének elnökét. A Cara Lazara-uccai gyásház környékét egészen ellopte a végtisztességen résztvevő közönség, amelynek soraiiban megjelent Dimitrijevs Milivoj tábornok, Manojlović Dusan nyugalmazott főispán, dr. Szűpics Károly polgármester és a szubotcai társadalom számos előkelősége, továbbá a Lloyd és a gyáriparosok egyesületének tagjai, valamint a Rotman-gyár munkásai teljes számban. Dr. Gerson József főrabbi magasszónyáján beszédben méltatta Rotman Imrétnek a gazdasági életben és a közéletben kifejtett tevékeny munkásságát és emberi erőnyeit. A szertartás után Rotman Imre földi maradványait a gyászolók hosszú sora kísérte a zsidó temetőbe.

— Sponyolmegetegedések Noviszadon. Noviszadról jelentik: Az utóbbi időben Noviszadon több sponyolnámmegetegedés történt. A városi tisztiorvosi hivatal megette a szükséges intézkedéseket.

— Helyiséget keres a szubotcai Újságíró Klub. A szubotcai Újságíró Klub két kisebb teremből és egy szobából, vagy egy nagyobb és egy kisebb teremből álló helyiséget keres, amelyben a klub otthonát rendezné be. Akiknek a klub céljaira alkalmas, kiadó helységük van, szíveskedjenek ezt írásban vagy személyesen közölni Sokosics József klubtitkárral. (Bácsmégyci Napló szerkesztősége.) A célnak csakis higiénikus építésű, a város centrumában levő helyiségek felelnek meg.

Forradalmi nász

Főszereplői Gösta Eckman és Diomira
Jakobini. Csütörtöktől a Városi Moziban

— Hamis betétkönyvekkel manipuláltak a budapesti Magyar-Olasz Bank sikkasztói. Budapestről jelentik: Egy héttel ezelőtt feltűnő sikkasztásnak jöttek a nyomára a Magyar-Olasz Bank Károly körúti fiókjában. Az akkori megállapítások szerint Szabados Béla pénztáros és Réh Endre ellenőr egymással összejártsva mintegy 40.000 pengővel károsították meg az intézetet. A rendőrség a bank feljelentésére a megtevédt tisztviselőket előzetes letartóztatásba helyezte. A Magyar-Olasz Bankban mind a vezetőség, mind a tisztviselői kar körében nagy megdöbbenést keltett a két tisztviselő eltűnése. A sikkasztás felfedezése után az intézet központjából egy főtisztviselőt kiküldtek a Károly körúti fiókba, aki ott házi vizsgálatot tartott. Megállapították, hogy a két tisztviselő az úgy károsította meg a bankot, hogy az üres betéti könyvekből, amelyek a Károly körúti fiókban a pénztárszekrényben tartottak, Szabados és Réh álnevekre különböző összegeket jegyeztek fel a betétkönyvekben, mint betéteket. Ugyanakkor azonban a hamis betétkönyvekből tízezer és huszezer pengős, néha ennél kisebb összegű tételeket kiküldtettek, mintha az álneveken szereplő betétesek azokat kivették volna. A megfelelő összegeket azután Szabados pénztárnok a pénztárból kivette és Réh Endrével osztozkodtak a sikkasztott pénzen. A csalásra természetesen nem lehetett rájönni, mert a tételek nem voltak feltűnően nagyok és a pénztáros az ellenőrel összejártsva követte el a sikkasztást. Az eddigi megállapítások szerint az elcsasztott összeg meghaladja a százezer pengőt, de a pénznek egyrésze valószínűleg meg fog térülni. A megtevédt tisztviselőket ugyanis a pénz egy részét tözsedéjükre fordították, papirokat vásároltak és ezek az értékpapírok megkerültek.

— Bányakatasztrófa egy francia szénbányatorlén-telen Párisból jelentik: Szerdán reggel, amidőn a bányászok leszállottak a La Lucette bányába, a mélységből sűrű füst toltat föl. Óvatosságból nyomban visszatértek a föld felszínére. Délután az igazgató, egy mérnök és a fővájár szállott le a tárnába, hogy megállapítsák a füst eredetét. Minthogy hosszú idő múltán sem adtak jelt a felhúzásra, két bányász önként ajánlkozott, hogy megnézi, nem történt-e baja az igazgatónak és két társának. A bányászok kétszáz méter mélységben ajutlan találtak az igazgatót, a füst azonban őket is fenyegette, úgyhogy nem tudták főnöküket kimenteni. A később megkísérelt mentés is sikertelen maradt és kevés a remény, hogy az igazgatót és társait megmenthessék.

— A felrobant dinamitpatron megsebesítette egy apatini fogorvos két kislát. Apatinból jelentik: Borzalmas kettős szerencsétlenség történt szerdán délelőtt Apatinban. Amon Ferenc apatini fogorvos két kisláték közben dinamitpatront talált, amelyet útni kezdtek. A patron felrobant és az egyik kislátanak leszakította balkezejét, a másikat pedig felsőtestén sebesítette meg súlyosan. Amon Ferenc Raymond nevű hat éves és Norbert nevű négy éves fiacskái szerdán nagynénjükél, Krebsz Annának udvarán játszódoztak. Délelőtt féltizenegy tájban hatalmas robbanás reszeltette meg a levegőt, majd velőtrázó sikoltás hallatszott az udvar hátsó részéből. A házbeliek kirohantak és a földön vérben fetrengve találtak a két kislát, mellettük pedig egy szétrobant patron darabjai fektüdtek. A szerencsétlenségről azonnal értesítették az apát, aki első segélyben részesítette fiait. A kis Norbertnek a dinamit patron szilánkjai leszakították balkezejét. Raymond a felsőtestén sérült meg és súlyos sebeivel azonnal Szomborba szállították. A megindított vizsgálat során megállapították, hogy a két kislát az udvaron régi patronot talált, amelyet feszítgetni és útni kezdtek. A patron felrobant és előidézte a szerencsétlenséget, amelyért senkit nem terhel a felelősség.

A Szubotcai »Szeretet« Négyzet február 10-ikén vasárnap délután hat órai kezdettel tartja meg szokásos teadélutánját a »Hotel Jagnje« szálloda tornoiában.

— Szerelmi bánat miatt a halálba. Osziyekről jelentik: Vraneca községben Szedő Teréz tizenkilenc éves leány házuk padlásán felakasztotta magát és mire rátaláltak, halott volt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

Jegyezze meg, hogy valódi karlsbadi kétszersültet, graham kenyeret, Orient-kekszet Mayer Alfréd villanyerőre berendezett sütődjében vehet, Kakasiskolával szemben.

Forradalmi nász

Világszenzáció
Csütörtöktől a Városi Moziban

— Halálozás. Szomborból jelentik: Szerdán reggel rövid szenvedés után meghalt Pater Rasics Ambros a szombori Karmelita rendház vikáriusa. A harminchárom éves szerzetes már hat év óta volt rendfőnöke a szombori karmelita kolostornak és a katolikus hívők körében általános szeretetnek örvendett.

— Nansen észkarsarki expedíciót szervez. Newyorkból jelentik: Nansen Newyorkba érkezett, hogy előkészítse észkarsarki expedícióját. Az expedíció a Graf Zeppelinnel fog útnak indulni, amely Leningradban száll fel útjára és leszállás nélkül fog haladni az alaskai Rome városig, amely hatezeröttszáz kilométernyire van Leningradtól.

— A berlini munkanélküliek megtámadták a rendőröket. Berlinből jelentik: A munkanélküliek szerdán este többhelyütt tüntetéseket rendeztek. A város több tereén népgyűlések voltak s azután menetbe tömörültek és elindultak a városháza felé. Mintegy ezer munkanélküli vett részt a felvonulásban. A tömeg »péni és kenyereit« kiáltásokkal vonult fel a városháza elé, ahol többször is megkísérelte, hogy benyomuljon az épületbe. Gumibotokkal támadtak a városháza előtt felsorakozó rendőrökre, néhány rendőrt körülfoztak és elverték. A legközelebbi rendőrpáncsnokságról hamarosan több szakasz rendőr érkezett és így sikerült szétverni a tüntetőket. Nyolc zavargót letartóztattak.

— Magyarország és Csehszlovákia kiscserélik politikai foglyait. Budapestről jelentik: A magyar és a csehszlovák kormány között nemrégén tárgyalások indultak meg aziránt, hogy a két ország politikai foglyait kiscseréljék. A fogolycsere már a napokban megtörténik valamelyik hatállomáson.

— Huszonöt halottja van az amerikai autóbussz-villamos összeütközésnek. Newyorkból jelentik: A csikagó—filadelfiai vasútvonalon, az Ohio-állambeli Bellevue városa mellett, borzalmas vasúti katasztrófa történt. Egy zsufolt személyszállító autóbussz az országút és a vasut kereszteződésénél összeütközött egy villamosvonalat, amelynek mozdonya elkapta az autóbussz és teljesen összeroncolt. Az első jelentések szerint a katasztrófanak tizenhét halottja volt, mára azonban kiderült, hogy a halottak száma jóval nagyobb és hogy a szerencsétlenségnél huszonötven vesztették életüket. Az autóbussz tizenhat más utasa életveszélyes sérüléseket szenvedett és néhányan közülük oly súlyos az állapota, hogy az orvosok lemondtak minden reményről. A halottak legnagyobb része a felismerhetetlenségig eltorzult, úgy hogy személyazonosságukat nem tudják megállapítani. Az autóbussz vezetője csodálatos véletlen folytán sértetlen maradt. A katasztrófa a jelek szerint az autóbussz motordefektusa idézte elő. A hatalmas alkotmány a vasúti síneken hirtelen megállott és a befutó villamosvonal vezetője a sűrű ködben nem vette észre a síneken álló akadályt. A villamosvonal nyolcvankilométeres sebességgel robotzott és az összeütközés ereje oly nagy volt, hogy az autóbussz teljesen porrá zúzódot.

REUMASOK

és minden más beteg, aki csontbántalmakban, írázában szenved, szurást, nyilalást érez fejében vagy a fogalban, legyen még ma a legközelebbi gyógyszeres tárnban vagy drográriában 1 üveg **Algát**, dörzsölje be vele még ma este a beteg testrészt és tegyen rá egy puha meleg kendőt. Már holnap reggel meglepve tapasztalja, hogy az **Alga** megszüntetett minden fájdalmat **kellemesen, gyorsan és alaposan**. — Az üveg ára használati utasítással együtt 16 dinár. — Postán küldt a

Laboratorij Alga, Sušak

4 üveg ára 77 dinár 14 üveg ára 205 dinár
8 „ 131 25 „ 320

— Február elsejéig kapott halasztást a villanytelép igazgatósága, hogy leszállítsa az árakat. A szubotocai városi tanács és a villanytelep igazgatósága között, mint ismeretes, már közel két hónapja tárgyalások vannak folyamatban a villanyárak leszállítása kérdésében. A tárgyalások eddig minden eredmény nélkül folytak, mert egyik fél sem volt hajlandó engedni követeléseiből. A városi tanács szerdán felszólította a villanytelep igazgatóságát, hogy február elsejéig terjessze be új ajánlatát az árleszállítás tekintetében, mert ellenkező esetben a városi tanács maga fogja leszállítani az árakat vagy bírói utra tereli a kérdést. Mint értesülünk, a villanytelep igazgatósága új alapon kezdte meg a tárgyalásokat és remény van arra, hogy a tárgyalások február elsejéig kedvezően végződnek.

— **A vadász halála.** Osziokról jelentik: A szlavóniai Harastin községben Lazics Bránkó mezőőr rálőtt Ervanica Bózsóra, a környék leghírhedtebb vadászjára. A mezőőr golyói olyan súlyosan megsebesítették Ervanicát, hogy az orvadász az osziyei kórházban behalt sérüléseibe. A halálos tragédia ügyében a harastini csendőrség megindította a nyomozást.

— **Öngyilkos földbirtokos.** Noviszadról jelentik: Kedden este tizenegy órakor Lemhof György hatvanéves jómódu bukini földbirtokos lakásán felakasztotta magát és mire hozzátartozói észrevették tettét már halott volt. Öngyilkosságát, mint a vizsgálat megállapította, pillanatnyi elmezavarásban követte el.

A sztaribecseji zsidó négyzet pokol-bálja. Sztaribecsejéről jelentik: A sztaribecseji zsidó négyzet idei pokol-bálja a farsang egyik legsikerültebb mulatsága volt. A bálon nagyszámban vettek részt vidéki vendégek is. A Centrál-szálló színház termét stílusosan feldíszítették a vörös és fekete szín dominált a terem minden részén. A művészi program keretében Rosenberg Évike prólogust mondott, Rosenfeld Zsuzsika pedig balettáncot mutatott be nagy sikerrel. Egy festői szépségű táncjelölésben pedig Temner Dezsőné, Minkusz Hugóné, Csatt Zoltánné, Tihanyi Lily, Radoszavlyevics Hilda, Hadnagyev Vukica, Sztójšin Vukica, Gombos Terka, Krausz Irén, Pick Juliska, Pick Sári és Bleyer Juliska kaptak sok tapsot. Műsor után megkezdődött a táncmulatság, amely a legjobb hangulatban a hajnali órákig tartott.

— **Öngyilkos lett, mert megoszlta a felesége.** Osziokról jelentik: Marics Ráda martincsi kocsmáros, az ottani községi vendéglő tulajdonosa kedden felbelépte magát és azonnal meghalt. Az életunt ember levelet hagyott hátra, amelyben azt írta, hogy felesége kicsapongó életmódja miatt követte el az öngyilkosságát. Maricsné, aki csak néhány hónappal ezelőtt ment feleségül a kocsmároshoz már a mézesetek alatt hűtlenkedett, ami a férfi fölébe jutott. Marics, aki nagyon szerette az asszonyt, a lelkére próbált beszélni és megígértette vele, hogy fellagya kicsapongásaival. A fiatalasszony meg is ígérte ezt, de néhány nappal később már újból rebesztgni kezdte, hogy Maricsné bizalmas kötelekék fűzik a falu egyik leggazdagabb legényéhez. Amikor ezt a kocsmáros megtudta, bezárkózott szobájába és elkövette az öngyilkosságát.

Agyvértódlulás, szívzorogás, nehéz légzés, felelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által rövidesen megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a **Ferenc József víz** a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 5

SZÍNHÁZ

A szubotocai egysült munkásság milkedvélő csoportjának előadása. A szubotocai egysült munkásság milkedvélő csoportja, az »Abrasevics« január 26-ikán este nyolc órakor a Bunjevacska Matica helyiségeiben előadja Lukács Sándor »Vereshajna« című háromfelvonásos népszínművét. Előadás után tánc. A darab szereplői: Reke Bózsika, Kollár János, Sülle Miksi, Ivánffé Annuska, Kalmár Rózsika, Vörös Márkó, Csüllög István, Tamási Lajos, Knézi Ilonka, Domonkos Misi, Szalai Mancika, Sindrics Valéria, Virág Antal, Magyar Ilonka, Kovács Ilonka, Milkovics Rózsika, Hercl Gyuzsi, Hevér Katóka, Oberovics Iván, Kovács Ilonka, Jeszenszki Irénke, Brummer Gyula, Szaulics Misi.

Blazsek Ferenc és Szabady Jenő tangója. Egy vajdasági író és egy vajdasági zeneszerző Budapestben olyan sikert arattak, amely méltán érdekelheti az itteni közönséget. Blazsek Ferenc verseire Szabady Jenő tangót komponált és a szerzemény annyira megnyerte a zeneértők tetszését, hogy a dalt a Bárd Ferenc és fia budapesti zeneműkiadó cég adta ki. Blazsek

Ferencet jól ismeri már a közönség a Bácsmegeyi Naplóban megjelenő írásaiból és Szabady Jenő egyik legismertebb vajdasági zeneszerző. A »Többé ne várjon rám« című tangónak a zenéje ritmikus és ötletes, a versek pedig pattingóriműek és kitűnően simulnak a zenéhez. Az izléses kiállítású új kotta kapható Szubotocán és mindenütt a Vajdaságban is husz dinárért. A »Többé ne várjon rám« című tangó hamarosan nagy népszerű lesz mindenütt.

A Gólem bemutatója. Nagy érdeklődés előzi meg a Hakoah ifjúsági egyesület mai, csütörtöki milkedvélő előadását, amelyen a »Gólem« című nagyszerű operett kerül színre a Népkör színpadán. A darab főszerepeit Schlesinger Elza, Fehérvári Márta, Garay Béla, Deák Kornél, Fried László, Klein Jenő, Böhm Jenő és Boros Miklós látszák, az előadás előtt dr. Diamant Ernő mond bevezető beszédet és az előadáson harminchattagú vegyes kórus is közreműködik. Az előadást vasárnap, január 27-ikén megismétlik. Jegyek a Vig-téle könyvkereskedésben és este a Népkör pénztáránál kaphatók.

SPORT

A görög olimpiai bizottság akarja rendezni a Balkán-kupát

A J. N. S. nem adja ki kezéből az iniciatívát

Zagrebból jelentik: A JNS a napokban érdekes átiratot kapott a görög futbalszövetségtől a balkáni kupa ügyében.

Ismeretes, hogy a jugoszláv szövetség még a múlt évben felvetette a balkáni kupa mérkőzések tervét, amelyben a középeurópai kupa mintájára Jugoszlávia, Románia, Bulgária, Görögország és Törökország vevnének részt. A JNS a főbb vonalaiban kidolgozott tervet az annak idején megküldte az érdekelte nemzeti szövetségeinek és azok azt évben elfogadták. A balkáni kupa mérkőzések ügyében a JNS már két ízben is konferenciára hívta egybe a társszövetségeket, a konferencia azonban mindeddig nem jött létre. Legutóbb a középeurópai kupában érdekelte szövetségek Meisl Hugót, a kiváló osztrák futballidőponiat bízta meg a balkáni kupa kérdésének tanulmányozásával és felkérték, hogy lépjen érintkezésbe a kezdeményező jugoszláv szövetséggel, ami nemrégiben megis történt.

Annál nagyobb meglepetést kelt most a görög futbalszövetség átiata, amelyben arról értesíti a JNS-t, hogy a balkáni kupamérkőzések megvalósítását a görög olimpiai bizottság vette fel programjába és pedig olyan módon, hogy ezeket a mérkőzéseket beilleszték az Európa bajnoksággal kapcsolatos balkáni bajnokság keretébe.

A görög szövetség közli a JNS-cel, hogy a görög olimpiai bizottság meghívta őt, hogy vegyen részt a mérkőzések előkészítésében, a görög szövetség azonban ezt csak úgy hajlandó megenni, ha a JNS és az általa felvetett Balkán-kupa tervében érdekelte többi szövetségek is csatlakoznak a görög olimpiai bizottság akciójához.

A JNS igazgatótanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a görögök átiratával és úgy döntött, hogy a balkáni kupa iniciatívájáról nem mond le és a maga részéről nem is megy beie semmi olyan megoldásba, amely ezt az akcióval valamilyen más bajnokság egyesítésével akarja megvalósítani.

*

Átdolgozzák a jugoszláv futbalszabályokat. Zagrebból jelentik: A JNS igazgatótanácsa e heti ülésén foglalkozott azzal az indítvánnyal, hogy módosítsák az érvényben levő futbalszabályokat. A tanács megállapította, hogy a jelen időpont nem alkalmas a szabályok módosítására, ellenben egy bizottságot küldött ki azzal a céllal, hogy három hónapon belül tanulmányozza át a kérdést és tegyen javaslatot a módosításra nézve. Értesülünk szerint a JNS-nek az az álláspontja, hogy a szövetség mai szervezetén nem kell változtatni és a szabályok is jók, csupán az egyes paragrafusok világosabb és pontosabb megszövegezésére van szükség, hogy azoknak alkalmazásában az egész országban egységes gyakorlat fejlődnie ki.

A szubotocai alszövetség tanácsállése. A szubotocai alszövetség igazgatótanácsa pénteken, e hó huszonötödikén délután hat órakor ülést tart a hivatalos helyiségében. Az ülés napirendjén fontos ügyek szerepelnek.

FILM

Két új film

Lifka-mozi: Kohn és Kelly Párisban Városi Mozi: Forradalmi nász

Ha a legjobb filmvígjátékokra tűznének ki pályázatot, akkor feltétlenül a *Kohn és Kelly Párisban* című filmnek kellene odaitélni az első díjat. Ennél mulatságosabb, egészségesebb humor és ötletesebb vigjátékok talán még sohasem láttunk filmen. Minden ötlet szellemes, minden jelenet újabb harsogó nevetést kelt és az egész együttvéve a kitűnő filmvígjáték ideális típusa. A zsidó humor sohasem téveszt hatást, nem hiába a zsidó viccek a legnépszerűbbek és ebben a vigjátékban a zsidó viccek találkoznak a legszerencsésebben az amerikai ötletekkel.

Az inkább bohózszerű cselekményt frappáns ötletekkel, nagyon fordulatosan dolgozza fel a film. A két állandóan veszekvő zsidó üzletlári figurája valóban halás anyag egy bohózat számára, különösen, ha az üzletláriak ilyen mulatságosan tudják bosszantani egymást. De amíg Kohn és Kelly ur gyűlölködnek és csak a gépirókisasszonyon keresztül beszélgetnek egymással, gyermekeik Párisban egymásbaseretnek, sőt titokban meg is házasodnak. Ebből származik azután a végtelenül mulatságos bonyodalom. Kohn ur is, Kelly ur is Párisba utaznak, anélkül, hogy az egyik tudna a másik utazásáról. A tengeri hajón aztán találkozunk a haragos üzletláriakkal. Ennél a találkozásnál és ennél a tengeri utná mulatságosabbat még nem láttunk filmen és ugyanilyen derűs és kedves a két üzletlári párisi tartózkodásának minden fázisa is.

Emellett a film technikailag is szép, úgy fotografálták, mint kidolgozás szempontjából és két olyan nagyszerű kómiкус játssza Kohn-t és Kelly-t, mint *Macdonald* és *George Sidney*. Mindketten ellenállhatatlanul inténnek percnként újabb ostromot a közönség nevetőidegei ellen és pompásabb kabinetalakítást már el sem lehet képzelni az övéknél. Méltó azonban a többi szereplő is a pompás filmhez, amelyet csütörtöktől kezdve mutat be a Lifka-mozi egy izgalmas cowboy-filmme együtt. A *Kohn és Kelly Párisban* nemcsak harsogó kacagást fog kiváltani, hanem bizonyára olyan sikert arat, hogy a tervezettnél hosszabb ideig is uralni fogja a műsort.

*

A Városi Mozi csütörtöki új műsorán a *Forradalmi nász*-t mutatja be, Sophus Michaelis ismert drámájának filmváltozatát. *Sandberg* rendezte a nagyszerű német filmet, amelynek gondosabban felépített és jobban megcsinált filmdramát már nagyon rég nem láttunk. A szcenárium szokatlanul épkezlés és logikus. Az első jelenettől kezdve ingadozás nélkül, egyenes vonalban fejlődik a cselekmény a végső tragédia felé olyan lüktető, gyors tempóban, amely ennek a forradalmi drámának megfelel. A francia forradalom idején játszódik a cselekmény és a film egy-két pompás első jelenetével már hiánytalanul megtudja teremteni a végződs, forradalmi légkört, amelynek életekkel nem számol, nyomasztó hatását mindvégig érezzük.

A legszerencsésebben egyesül a *Forradalmi nász*-ban a tökéletes Spielfilm a legnagyobb vizuális hatásokkal. A rendező a legtöbb jelenetben fedtetni tudja a színpadi drámát, forradalmi csoportokat és csapatokat vonultat fel, igen sok szabadtéri felvételt csinál, idilliikus tájfelvételeket ad és mindenképpen filmserüvé teszi a drámát. Emellett azonban olyan pompás színészeket vonultat fel és olyan minden finom nianszra kiterjedő művészi játékokat produkál ezekkel a színészekkel, hogy a jelenetek tulyomó részénél úgy érezzük, hogy tökéletesen jó színházi előadást láttunk. Ilyen művészi felkészültséggel bátran szakíthat a film a happyend-del és hogy a *Forradalmi nász* ezt is meg meri tenni, az legjobb bizonyítéka a meg nem alkuvó művészi törekvéseknek.

A szereplőkről egész tanulmányt lehetne írni. Legnagyobb meglepetés a filmekben Fritz Kortner, akít még alig láttunk filmszerepben és Montaloup forradalmi biztos szerepében egyszerre a legjobb német filmszínészek sorába emelkedik. Egészen *Janningsra* emlékeztet, úgy megjelenése, mint játéka és bizonyos, hogy a német filmgyártásban hamarosan pótolni fogja az Amerikába szakadt művészt. Alakítása teljes, orvól duzzadó és megrázóan emberi. Gösta Ekman is a film legjobbja közé tartozik. Póz nélküli, férfias és mélyen átértett alakítása töretlenül egységes. *Diomira Jakobini* a női főszerepben nemcsak szép, hanem melegen érző asszony is. *Karina Bell* olyan kedves és csinos, hogy sajnáljuk, hogy ritkán látjuk csak filmen. *Walter Rilla* pedig néhány jelenetében a kétségbeesés és a gyávaság egész tragédiáját éreztetni tudja. A nagyszerű film mellett két Fix és Fax-burleszk is szerepel a műsoron, amelyet a *Forradalmi nász* nagy sikerre fog vinni. (I. f.)

Gyermekeinek

testsulya gyarapodik, a gyermekek testileg és szellemileg egyaránt gyönyörűen fejlődnek, ha a reggeli és oszonnatejbe 2-3 evőkanál Ovomaltinét kapnak

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az új adótörvény végrehajtási utasítása

Az új adótörvényre vonatkozó végrehajtási utasítást teljes egészében közöljük magyar fordításban. A fordítás Szabó Mihály sztaribecseji községi tisztviselő munkája. A végrehajtási utasítás a »Hivatalos Lap« 1928. évi szeptember hó 28-iki 225. számában jelent meg és szövege a következő:

»Az 1928. évi február 8-án megjelent egyenes adókról szóló törvény 161. szakaszában nyert fölhatalmazás alapján elrendelem a következő végrehajtási utasítást:

A törvény 1. szakaszához.

Hogy az eddigi adónevek sokfélesége és eltérései után az ország lakossága és maga az adóigazgatás is könnyen és gyorsan áttekinthesse az új adórendszert és hat adónevének rendeltetését, a törvény az első szakaszban a következőkben sorolja fel őket:

1. földjvédelmi adó; földadó;
2. házjvédelmi adó; házáadó;
3. a vállalatok, üzletek és más haszonhajtó foglalkozásokból eredő jövedelmek adója; kereseti adó;
4. járadékadó;
5. a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok nyereségadója; vállalti adó;
6. a nem önálló munkából és foglalkozásból eredő jövedelem után járó adó; szolgálati adó.

Az egyes adónevek teljes elnevezése mellett a törvényben ezeknek azok a rövid elnevezések is fölvetettek, amelyek az adóigazgatás részére a törvény gyakorlati és technikai alkalmazásakor megfelelőbbek.

Jegyzetek az 1-ső szakaszhoz. Az itt felsorolt adóneveken kívül van még két külön adóneve. Az egyik a forgalmi adó, a másik pedig a hadmentességi díj, amelyekkel együtt tehát összesen nyolc egyenesadónem van.

A törvény 2-ik szakaszához.

Következésképpen az alkotmány 116. szakaszához, amely szerint az adókötelezettség általános. Maga a törvény is hangsúlyozza ebben a szakaszban, hogy elvileg az összes fizikai és jogszemélyek tartoznak adót fizetni. A Király és a Trónörökös saját magánvagyonuk után fizetnek állami adót és ugyancsak maga az állam is saját gazdasági munkálkodása után, amennyiben a törvény, bizonyos föltételek alatt kifejezetten adómentességben nem részesíti — fizet állami adót.

Jegyzetek. Jóllehet az alkotmányt, amelyre ez a szakasz hivatkozik, egyszer és mindenkorra hatályon kívül helyezte Öfelségének a néphez intézett kiáltványt, az adótörvény rendelkezésén ez nem változtatott semmit sem, mert ugyanazon kiáltvány értelmében az összes országos törvények továbbra is érvényben maradnak, mindaddig, míg ezek Öfelsége magas intézkedése folytán hatályon kívül nem helyeztetnek.

A törvény 3-ik szakaszához.

1. Az adófizetési kötelezettség alól csak a törvényben és pedig minden adónevre nézve külön-külön előírt föltételek alapján lehet kivétel. Ezek a törvényben alapuló kivételek nagyjából tisztán dologi természetűek és ezeket, vagy adótechnikai és racionális szempontok, vagy pedig gazdasági, kulturális, közoktatási, illetve nemzetközi-jogi jelleggel bíró követelmények teszik szükségessé. Szükséges, hogy azok a föltételek, amelyek alapján a mentesség engedélyeztetik, minden egyes esetben egy dologi, mint pedig személyi tekintetben megállapíthatóak.

2. A régi törvények alapján szerzett összes adómentesség, amennyiben az új törvényben ezek el nem ismertettek, érvénytelenekké válnak. De továbbra is érvényben maradnak az egyénileg szerzett, ideiglenes jellegű mentességek, amelyeknek időtartama pontosan meg van határozva, ezen meghatározott időre. (Pl. a használatokká tett földekre engedélyezett ideiglenes mentességek; a Narodna Banka és egyéb ipari vállalatok ideiglenes adómentessége, stb.) Ellenben az eddigi állandó adómentességek, amelyek az új törvényben elismerve nincsenek, megszűnnek: pl. a mohamedán egyház, a Ferencrendiek és egyes kolostorok bizonyos földje után járó tízedek alól való mentessége és ezek bizonyos épületeinek adómentessége; megszűnik továbbá Szerbia és Crna Gora területén a bányavállalatoknak, dohány és okmánybélgye-

kisárusoknak az üzleti adó alól való mentessége, stb. Egyébiránt az egyes adóneveknél külön-külön előírt adómentességekre vonatkozó rendelkezésekhez pontosan kell alkalmazkodni.

3. Az eddig elismert ideiglenes, időhöz kötött adómentességek míg a mentességi határidő le nem telik, az új törvény szerint továbbra is érvényesek arra az adónevre, amelyik ezen törvény szerint a megszünt adónevet helyettesíti. Kétség esetén az adóvezérlőgazgatóságokhoz kell fordulni.

Az előbbiektől eltérőleg az ideiglenes házáadómentességek csak annyiban maradnak meg, hogy az adómentes épületek a határidő leteltéig csak az alapadó és a kiegészítő adó alól mentesülhetnek (37. szakasz II. rész), míg ezek helyett a törvény 37. szakaszának II. része alapján 3%-os speciális adófokozat szerint adóznak (lásd a törvény 37. szakaszának utolsó bekezdését).

4. Minden ideiglenesen mentes adótárgyra az adót címletileg ki kell vetni és az illető adófizető összes előírásához hozzászámítani, de ugyanakkor azzal a megjegyzéssel, hogy az adófizető ideiglenes adómentességet élvez, le is irandó. Az ilyen eljárás azért szükséges, hogy az adófizetőnek teljes előírása meglegyen arra az esetre, ha az előírt — kivetett — adók

összege bizonyos jogok elnyerésére vagy elvesztésére befolyással bír.

Az ilyen ideális adóelőírás azonban csak ideiglenes adómentesség esetén eszközölhető, míg azon mentességek esetén, melyeknek tartóssága bizonyos tényezőktől van függővé téve, nem. (Ilyenek a törv. 10., 32., 46., 63. és 76. szakaszaiban foglalt ugynevezett állandó adómentességek).

Jegyzet. A törvény két első bekezdése kifejezetten megsemmisít minden eddigi, az egyes országrészekben érvényben lévő törvényeken alapuló alanyi és tárgyi adómentességet és törvény életbeléptetésének napjától az adómentesség csak a benne foglalt rendelkezések alapján érvényes. Az ideiglenesen adómentes adótárgyra kivetett adót rendszeresen előírják a főkönyvben, mivel az adóalany, vagy adótárgy (ideiglenes) mentesség esetén is főmáll és csak bizonyos ideig adómentes; azonkívül az adókövetés céljából szükség van az adófizető teljes előírására, mi bizonyos jogok elnyerésére vagy elvesztésére befolyással van (adóbizonylat!). Az adócensus nincs ezzel a törvénnyel megállapítva, aminek elfogadható okaik vannak. Mivel az alapadók megállapítása a pénznek a gazdasági javk áraiban kifejezésre jutott devalválója szerint fog történni, adócensus kétség kívül jelentősen magasabb lesz a réginél.

(Jövő esztőlőkön folytatjuk).

Gazdasági tárgyalások a kisantant államok között Februárban fognak találkozni a kisantant gazdasági szakértői

Beogradból jelentik: *Marinkovics* Voja külügyminiszter elutasása előtt a helyettesének *Kumanudi* Koszta miniszternek olyan utasításokat adott, hogy a kisantant bukaresti júniusi tanácskozásán elhatározott gazdasági program végrehajtását kezdjék meg. A kisantant gazdasági programját a kisantant államok külügyminiszterei még júniusban általánosságban lefektették, azonban ennek a programnak a gyakorlati kidolgozása még mindig késlekedik.

A kisantant államok külügyminiszterei most a Jugoszláv kormány kezdeményezésére meggyeztek, hogy a gazdasági program kidolgozására ki fogják küldeni szakértőiket. A gazdasági szakértők valószínűleg még február hónapban fognak találkozni és ezen a konferencián létrejött határozatokat majd a külügyminiszterek együttes

konferenciája fogja jóváhagyani.

A román hivatalos sajtó a Jugoszláv kormánynak ezt a kezdeményező lépését a legnagyobb örömmel üdvözölte.

A gazdasági szakértők konferenciája arra fog irányulni, hogy miképpen lehet megoldani azt a kérdést, hogy a kisantant államok kölcsönös gazdasági együttműködése megvalósítható legyen. Vagyis, hogy a kisantant államok olyan gazdasági politikát folytassanak, hogy más államok gazdasági politikájától függetlenül magukat a kidolgozására gondolkodjanak.

Ha ezek a konferenciák befejeződtek, akkor fog sor kerülni a kisantant államok külügyminiszterének a tanácskozására, amely alkalommal nagyon fontos kérdések is majd szónyegre kerülnek.

Tovább esnek a szénárak a világpiacon Csak nemzetközi megegyezés szüntetheti meg a szénkrízist

Az évek óta tartó szénkrízis, az ismételt folytatott nemzetközi tárgyalások ellenére, az elmúlt évben sem enyhült. A legfontosabb európai bányavidékeken, Angliában és Németországban, tovább tartott a dekonjunktura és ennek következtében az elmúlt évi produkció újabb csökkenést mutat. A produkció korlátozása ellenére tovább folytatódott a szénárak esése, ami különösen az angol szén export-árában jut kifejezésre.

A londoni piacon még 1928. év elején 15 sh 9 d volt az exportárszén ára, ezzel szemben az év végén, a szezonkonjunktura dacára, csak 15 sh 5 d-t tudtak elérni tonnánként az angol szénbányák. Ilyen viszonyok mellett kevés remény van arra, hogy a 300.000 »finneplé« bányamunkás Angliában keresetét jusszon.

A német bányák helyzete valamivel kedvezőbb és a belföldi piac jelenleg felvevőképes. Ez a körülmény azonban nem jelent véglegesen kedvező fordulatot a szénárak helyzetében. Az elmúlt évi produkció Németországban is körülbelül 1,5 millió tonnával csökkent, a szezonkonjunktura után pedig nem lesz semmi ok az optimizmusra. A belföldi fogyasztást kedvezőtlenül befolyásolja a harnaszén térhódítása. Készen helyett a német államvasutak is nagymértékben használnak bar-

naszenet. A külföldi kereslet emelkedésére egyenlőre nem számíthat a német bányáipar. A készen további áresése itt is elkerülhetetlennek látszik, ha idejében nem jön létre a nemzetközi megegyezés.

Lengyelországban kedvezőbbnek látszik a helyzet. A bányáipar foglalkoztatása kielégítő, a kereslet sem csökken, azonban a jelenlegi exportárak mellett ebből nem sok haszna van a vállalatoknak. Az export olyan árak mellett történik, amely nem nyújt nyereséget a bányáknak. Miután az angol bányákkal folytatott tanácskozások eredménytelenül végződtek, Lengyelország felvette azokkal a versenyt a tengerentúli piacokon is, amelyeket eddigéig ugyszólván kizárólag Anglia látott el szénnel. Az eredmény nem lehet kétséges; újabb áresés.

Franciaországban jelenleg egyes vidékeken szénstrájk van. A helyzet azonban úgy ott, mint Belgiumban aránylag kedvező, úgyhogy ezt a két országot nem érinti különösen a szénkrízis.

Ugyszintén kedvezőbb a helyzet Csehszlovákiában is, ahol a szénipar helyzete elég jó. A jelenlegi kereslet mellett azonban a bányászatek 100%-os foglalkoztatásáról szó sem lehet.

Ausztria szénbányái az elmúlt évben fokozták a

produkción, azonban a bányák rentabilitása a rossz árviszonyok mellett csökkent. A szénárak esésén kívül elkerülhetetlen volt a munkabérek emelése, amely körülmény igen kedvezőtlen helyzetbe juttatta a bányákat.

Csak a szén importáló országoknak használ az a verseny, amelyeket akarva nem akarva olcsó szén-

nel látnak el az exportra dolgozó bányák. Ez az állapot azonban tarthatatlan és a megoldás csak nemzetközi termelési és árkonvenció lehet. Jelenleg a Népszövetség gazdasági bizottsága vezeti ezt az akciókat és kilátás van arra, hogy a krónikus szénkrízist nemzetközi megegyezéssel sikerül megszüntetni.

(hós.)

Az aviatika a kereskedelem szolgálatában

Az európai államok légiforgalmi statisztikája

Az aviatika nem mint sport érdekli az emberiséget, hanem mint a közeli jövő közlekedésének egyik legfontosabb ága, amely már is fontos gazdasági tényező az egyes államok életében.

Ma már a legnagyobb pesszimisták is meglepetéssel veszik észre, hogy a légi közlekedési hálózat napról-napra sürűbb és hogy az aviatikai személy- és áruszállítás mindég nagyobb tért hódít. Hiába való volt tehát a halálos veszélyekkel való fenyegetőzés: az idő megmutatta, hogy a szerencsétlenségek valószínűsége igen kicsi és napról-napra kisebb. Ebben a tekintetben említésreméltó és statisztikai adatok bizonyítják, hogy a repülőszerecsételek valószínűsége jóval kisebb, mint a vasutaknál. Ennek pedig az a gyakorlati következménye, hogy a légi személy- és áruszállítás rohamosan emelkedik.

Ami az aviatikai személyszállítást illeti, előre megjegyzem, hogy itt nem találhatunk horribilis számokat. Ennek nagyon egyszerű az oka. A szállítási díj mai magassága és a repülőgépek vételára kizárja a nagy tömegszállítás lehetőségét.

Az egyes államok aviatikai személyszállításáról hű képet adnak az alábbi statisztikai adatok:

Franciaország. Az »Air Union« társaság legfontosabb légi közlekedési vonala Páris—London, amelynek forgalmi statisztikája a következő:

1922-ben 2528 volt az utasok száma
1923-ban 3303
1924-ben 5622
1925-ben 7708
1926-ban 6255

A francia »Általános légi közlekedési társaság« Páris—amszterdami vonalán 1926-ban 2219 utas vette igénybe a repülőgépet.

Ugyanabban az évben a többi francia vonalak személyforgalma a következő volt:

Toulouse—Casablanca	3234 utas
Casablanca—Oran	616
Marseille—Pérpignan	164
Oran—Alkanga	83
Casablanca—Dakar	439
Páris—Lyon—Marseille	917
Lyon—Genf	255
Antib—Ajaccio	620
Marseille—Algir	2981

A francia légi közlekedési vállalatok 1926-ban összesen 18,861 utast szállítottak vonalaikon.

Olaszország fő légi közlekedési vonala Génua—Róma—Nápoly—Palermo, amelyen 3387 utast szállítottak repülőgépen 1927-ben. A Róma—Venezia—bécsi vonalat ugyanabban az évben csak 1197 utas vette igénybe.

Ausztriában az aviatikai személyszállítás rohamosan emelkedik, amit legjobban bizonyítanak a következő számok:

1922-ben 644 utas
1923-ban 2534
1924-ben 4184
1925-ben 6190

A belga kereskedelmi aviatika adatai a következők:

1927. májusától szeptemberéig 1280 repülőgép érkezett a brüsszeli repülőtérré 5480 utassal és 1279 repülőgép indult Páris, London, Rotterdam, Köln és Berlin felé 5415 utassal.

A prágai központi repülőtérré 1928. március 18-tól 24-ig — tehát egy hét alatt — 76 repülőgép érkezett 180 utassal.

A dán légi közlekedési vonalakon 1925-ben 1128 volt a szállított utasok száma, 1926-ban pedig 1032.

Berlin és Moszkva között a »Derluft« társaság vonalán 1928. május, június és július havában 1171 utast szállítottak a repülőgépek.

Az utasok számáról 1925-ben a többi államokban a következő adatok vannak:

Hollandia	5792
Magyarország	2549
Lengyelország	5394
Angolország	14675

Az áruszállítás adatai már magasabb számokat mutatnak. Így például a francia légi közlekedési vonalakon szállítottak:

1922-ben 556,370 kg. árut
1923-ban 969,011
1924-ben 877,591
1925-ben 949,135
1926-ban 1,067,839

Ausztriában 1925-ben a légi postai küldemények súlya 230,266 kg. volt.

A többi európai államokban az áruszállítás adatai 1925-ből a következők:

Dánia	17,126 kg.
Hollandia	237,017 (a postával együtt)
Magyarország	68,129
Olaszország	15,081
Lengyelország	75,000
Oroszország	92,317

Természetes, hogy a személy- és áruszállítási díjak, valamint a repülőgépek, motorok és a benzin árának esése után ezek a számok nagy mértékben fognak emelkedni.

Dr. S. M.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotícai Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár

Házadómentes épületek bejelentése

Az egyenes adókról szóló új törvény 32. szakasza értelmében az épületek utáni jövedelmi adó alól mentesek többek között a gyárak és más ipari célokra szolgáló épületek is, de csak akkor, ha lakásokul, üzlethelyiségként nem használatnak, illetve ha nincsenek bérbeadva. Továbbá mentesek a házadó alól az ipari és gyári vállalatok épületei, amelyek munkásaik számára ingyenlakásul szolgálnak, abbahagyott gyári és iparvállalatok lakóházaik addig, amíg bármilyen módon nem használatnak, kórházak, napközi otthonok, menhelyek és menedékházak, fürdők és szanatóriumok, valamint mindazon épületek, amelyek nemzeti, kulturális, oktatási, jótékonyossági vagy mezőgazdasági célokat szolgálnak, ha nem dolgoznak nyereségre, mint például az iskolák (az adómentesség részletes feltételeit a végrehajtási utasításnak a törvény 32. szakaszára vonatkozó 5., 6., 7., 14. és 16. pontjai állapítják meg, amely végrehajtási utasítás megjelent a Hivatalos Lap múlt évi 225. számában).

Az adómentesség elismerése végett az épületeknek az említett célokra való használatba vételét az adóhatóságoknak harminc napon belül be kell jelenteni.

Mint hogy az eddigi törvényes előírások szerint az iparvállalatok fentemlített épületei némely országrészekben mentesek voltak a házadó alól, míg más országrészekben nem, ezért félreértések kikerülése végett az adóvezérgazgatástól beszerzett információk alapján értesítjük t. tagjainkat, hogy feltétlenül szükséges, hogy az iparvállalatok folyó évi január hó har-

mincadikáig külön bejelentésben nyújtsák be azoknak az épületeknek jegyzékét, amelyek a törvény fentidézett 32. szakasza értelmében mentesek a házadó alól. A bejelentésben felsorolandó minden egyes épület és annak rendeltetése, ebben a tekintetben nincsen előírva semmiféle különleges forma és a bejelentés nem esik semminemű bélyegilleték alá, (lásd az egyenes adókról szóló törvény 105. szakaszát).

Figyelemzetjük tagjainkat, hogy a szóbanforgó bejelentésekről kérjenek mindenkor elismervényt.

A bejelentés késedelmes beadása esetén az adómentesség csak a beadás napját követő évnegyed elejével kezdődik.

A végrehajtási utasításban nincsen megállapítva, vajon az adóhatóság a beadott vallomás alapján tartozik-e a félnek az adómentesség elismeréséről külön végzést kiadni. Ennek a kérdésnek a megoldása az adóhatóságok belátására van bízva. Az adóvezérgazgatásnak csak arra helyez súlyt, hogy az adóhatóságoknak a házadó alól mentes épületekről pontos nyilvántartásuk legyen.

Vámmentesség a határmenti forgalomban Olaszországgal

Az Olaszországgal való határmenti forgalomban vámmentesek a következő cikkek:

1. Széna, szalma, jószágotetésre szolgáló fa, száraz levél, moha és nád;
2. friss növény

3. friss főzelékfélék;
4. friss tej, aludt tej, savó;
5. faragatlan gömbfa 15 cm. átmérőig, tűzifa, üzögcszén;

6. épület- és burkolatko, kavics, salak, homok, mész, gipsz, mészaggy, sárgaföld, fazekas agyag és mindenféle közönséges föld;

7. szűrőhamu, természetes és műtrágya, élesztő, törköly, borseprű, olajos gyümölcsök és olajos magvak hulladékai, jég;

8. mindenféle gabonaszit és kenyér 10 kg.-ig; tésztaemlék 3 kg.-ig; vaj, turó és sajt 5 kg.-ig; száraz főzelékfélék 5 kg.-ig; friss gyümölcs 20 kg.-ig; aszalt gyümölcs (alma, körte, szilva, dió és mogyoró) 5 kg.-ig; táblaolaj 1 literig; friss hus és hal 5 kg.-ig; élő baromfi és pedig: 2 pár kis baromfi és egy pár nagy baromfi; tojás 100 darabig; rizs 3 kg.-ig.

A vám és egyéb vámitétek alóli mentesség nem nyer alkalmazást a fentebb elősorolt cikkekre, ha azok bevitelre — bármily kis mennyiségben is — postán történik.

A vámmentesség előfeltétele, hogy mindezen cikkeknek a határzónából eredőnek kell lenniük. Eszerint tehát országunkba csak tésztaemlék, rizs, gesztenye és más az okba határzónában termő gyümölcs hozhatók be vámmentesen 3—5 kg. súlyig, míg az egyéb felsorolt cikkekben nem szorulunk behozatalra, mert nálunk is van belőlük elég és azok itt is olcsó áron kaphatók. Ellenben a felsorolt cikkekre főként az olaszországi határzónában élő lakosságnak van szüksége, amely azokat a saját szükségletének fedezésére vámmentesen hozhatja be országunkból.

*

A Gyárosok Országos Szövetsége új törvénytervezeteket készít. A Gyárosok Országos Szövetsége különböző beadványokon dolgozik, amelyeket az egyes gazdasági részort miniszterek elé fog terjesztani, amelyekben azok figyelmét különböző oly törvényjavaslatok szükségességére fogja felhívni, amelyeket eddig figyelmen kívül hagytak.

»A modern kereskedelem« nemzetközi kiállítása Brünmben. Alig hogy bezáródtak Brünmben a »modern kultúra« — kiállítás kapui, már is megkezdődtek az előkészületek egy új kiállításnak: »A modern kereskedelem« kiállításának megrendezésére, amelyet ez év folyamán tartanak meg. Ez a kiállítás mincent fel fog ölelni, ami csak összefüggésben van a modern kereskedelmi élet fejlődésével és haladásával. Különös figyelmet fognak fordítani a kereskedelem szervezésére és a kereskedelmi statisztikára, a modern kereskedelmi házak kellő berendezésére, a modern reklámról, a bevételi és kiviteli kereskedelem alapvető problémáira. A kiállítást a múlt évi »modern kultúra« — kiállítás helyén tartják meg és annak épségben maradt pavilonjait felhasználják a kiállítás céljaira is. Brünmben nemzetközi kiállítások rendezésére különösen alkalmas hely központi fekvésénél és kitünő nemzetközi vasuti összeköttetésénél fogva. A kiállítási terület is, amely 36,000 négyzetmétert tesz ki, egyike Európa legnagyobb kiállítási területeinek, amelyet szükség esetén majdnem a kétszeresére lehet megnagyobbítani. A tavalyi kiállításnak 2,700,000 látogatója volt; ezek közül sokan a legtavolabbi országokból, mint Amerikából, Japánból, Sziámból, Egyiptomból stb. Ezért valószínű, hogy »a modern kereskedelemnek« nemzetközi kiállítása is magára vonja a külföldi figyelmet és hogy azon igen sok külföldi kiállító és látogató fog résztvenni. A kiállítás központja ismét a kiállítási főpavillon lesz, amely az ő 15,340 négyzetméternyi területével a maga nemében a legnagyobb épületek közé tartozik.

Noviszadon lesz a kereskedelmi kamarák idei kongresszusa

A kivitel kérdése lesz a kongresszus főtárgya

Noviszadról jelentik: A kereskedelmi kamarák titkárai a napokban Beogradban konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy a kereskedelmi, ipari és gyáripari kamarák országos konferenciáját az idén május 26—27-én Noviszadon fogják megtartani, amelynek napirendjén igen fontos tárgyak szerepelnek. A Jugoszláv kamarákon kívül a szalonikii SHS kereskedelmi kamara is képviselteti magát a konferencián. A kamarák konferenciájáról dr. Mirkovics Milja, a noviszadi kereskedelmi, ipari és gyáripari kamara titkára a következőket mondta a Bácsmegeyi Napló munkatársának:

— A kamarák ezévi konferenciájára, tekintettel annak nagy fontosságára, nagyban fognak résztvenni, mert ezen a kivitel fellendítése érdekében nagyfontosságú határozatokat fognak hozni.

— Az elmúlt 1928. évben kivitelünk nagyban csökkent, úgyhogy az elmúlt évi kereskedelmi mérlegünk több mint másfél milliárdos passzívát mutatott, azaz az elmúlt évi behozatal ennyivel volt nagyobb a kivitt áruk értékénél. A kereskedelmi mérleg passzívája arra késztetett bennünket, hogy még idejében megtegyük a szükséges intézkedéseket, hogy e téren a viszonyokat rendezzük. A szomszédos országok, amelyek cikkeink főfogyasztói, mint Ausztria, Németország, Csehszlovákia és részben Olaszország, agrár-

védelmi politikát folytatnak és minden erejükkel azon igyekeznek, hogy agrártermékeiket minél jobban erősítsék és hogy ezáltal megnehezítsék a mi termékeinknek bevitelét. Szerintük a fő oka annak, hogy a mi termékeink nem képesek megtartani a piacokat az, hogy egyes cikkeink, amelyeket a nyugati piacokra viszünk, rossz minőségűek és meglehetősen piszkosak. Emiatt a mi kereskedelmiügyi miniszteriumunk nyomában az új kormány kinevezése után, visszatért **Krajač** Iván volt kereskedelmiügyi miniszter eszméjére és szükségesnek találta, hogy törvényesítse a kivitel ellenőrzéséről szóló törvényjavaslatot, amely **Krajač** dr. miniszterisége idején készült el. A kereskedelmiügyi miniszterium a közgazdasági kamaráknak e tekintetben már évek óta tartó munkájával kapcsolatban újra felvetette egy központi intézmény létesítésének eszméjét, amelynek az volna az egyedüli feladata, hogy a külkereskedelemben vonatkozó adatokat gyűjtse, valamint hogy termékeinknek külföldön való értékesítése érdekében az érdekelt közgazdasági kamarák közreműködésével, minél nagyobb propagandát fejtsen ki. Minthogy ilyenformán a külkereskedelmi politikánk megjavításának munkája a legnagyobb részben a közgazdasági kamarákra esik, Beogradban megtartott összejövetelünkön elhatároztuk, hogy a Noviszadon május 26–27-én megtartandó konferenciánkon

kizárólag külkereskedelmi politikánk és külkereskedelmi helyzetünk kérdése fog szerepelni.

A beszámolókat e kamarák kiküldöttjei fogják megtartani a következő sorrendben:

Bevezető beszámoló: »A közép-európai kereskedelem időszériu irányai«. (Noviszadi kamara) Dr. **Kozsics** Mirkó egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi, ipari és gyáripari kamara főtitkára.

A napirend második pontja: »Vasuti és vámpolitikánk alapjai«, hét részre van felosztva és így:

1. A gyáripar és az autonóm vámpolitika (jubljani kamara).

2. A mezőgazdaság és az autonóm vámpolitika (beogradi kamara).

3. Az ipar és az autonóm vámpolitika (beogradi kamara).

4. A makszimális kedvezmény elve (S. H. S. szlónkai kereskedelmi kamara).

5. A vasuti tarifa politika (zagrebi kamara).

6. Tengeri kereskedelmi politikánk (szlónkai kamara).

7. A folyamhajózási tarifánk (osijekai kamara).

A kereskedelmi kamarák kiküldöttjei a konferencia előtti napon érkeznek Noviszadra, ahol tartózkodásuk alatt a noviszadi kereskedelmi, ipari és gyáripara vendégei lesznek.

A mész, mint a talajjavítás eszköze

Egyik legaktuálisabb talajjavítási eszköz a mész. Ezt a németek vezették be, és ma mindenütt, ahol a többtermelést tartják főszempontnak, mindenütt bevezették. A mész a növények legfontosabb tápanyagai közé tartozik.

A legjobb talajjavító eszköz a mész. Kedvező helyzetbe hozza a talajt, növeli a szükséges baktériumokat, gyorsítja a csiraképződést, siettetti a növény fejlődését már a fiatal korban és a többi tápanyagokat is hatásra hozza.

A műtrágya és istállótrágya is csak mészdos talajokon fejthetik ki teljes hatást. *Jobb idejében pótolni a meszet a talajban, mint megvárni*, hogy a silány termés figyelmeztessen annak hiányára. A mi parasztagzáinknak régi szokásmondása, hogy »a földet nem lehet megcsalni«. Minden gabonanem elvön egy bizonyos mennyiségű meszt a talajból és ha

ezt soha nem pótoljuk, egész természetes dolog, hogy néhány év elteltével mindig kisebb lesz a termés, pedig a gazdák nem a talajban, hanem az időjárásban találgatják az okot. Azt mondják, hogy rossz évek járnak, pedig ugyanakkor a szomszédnak jó évei vannak, mivel viszárdta a hiányzó meszt a talajnak.

Ha elegendő a mész a talajban, akkor nemcsak a termés minősége, hanem a mennyiség is jelentősen nagyobb. Pl.: egy kísérlet bebizonyította, hogy ott ahol évente 8 szeker szénát kaszáltak, mész hozzáadása után, ugyanazon területen 25 szeker szénát termelt. Ezenkívül az állatállomány is jobban fejlődik, különösen eszontozatlan, mivel a mész nagy hatással van eszontfejlődésére is.

A mi gazdáink legnagyobb része tájékozatlan ezen a téren és éppen ezért ajánlom figyelmükbe a mészrel való talajjavítást.

Halbrohr Mór

A gazdasági válság nem szűnt meg, de lényegesen enyhült a múlt évben

Az 1928. év gazdasági mérlege

Az elmúlt évben a gazdasági válság nem szűnt meg, de összehasonlítva az 1927. évvel, határozott javulás volt tapasztalható és a gazdasági életben lassu egészségesebbé válás jelei voltak észlelhetők. Ez a javulás mindenekelőtt a mezőgazdaságban éreztette hatását s abból a következő gazdasági esztendő kialakulására lehet következtetni.

A megművelt terület 1928-ban nagyobb volt, mint 1927-ben, mert 1927-ben 6.026.846 hektár volt bűltelen, míg az 1928-iki esztendőben 6.037.752 hektár. 1927-ben 1.686.188 hektár legelő, 2.675.019 hektár termőföld volt, 379.223 hektár föld volt parlagon és 11.418 hektár iszapos és mocsaras terület. 1928-ban ellenben 1.673.559 hektár legelő, 2.700.000 hektár termőföld volt.

Buza 1927-ben termelt 1.573.696 hektáron, míg 1928-ban 1.907.240 hektáron, ezzel szemben arpa nál és zabban esakély visszaesés volt észlelhető. Azonban tengeriben ismét nagyobb volt az elmúlt év termése, mint az előző 1927-iki esztendőben. 1927-ben 2.276.196 hektár ültetett területen szemben 1928-ban 2.305.793 hektárt ültettek be kukoricával.

A korai veteményekben elért termés kielégítő volt. Buzából 285.750 vagon, árpából 44.044 vagon, kölesből 21.751 vagon, zabból 38.774 vagon és egyéb veteményekből 4.990 vagon termelt.

Tengeriben kisebb volt a termés, mint 1927-ben és az elmúlt év tengeritermése 206.709 vagonat tett ki. A tavalyi buzatermésünk rekordszámba megy, míg a tengeritermés nem elégtett ki, de még mindig annyi termelt, hogy a belföldi szükségletet kielégítette.

A mezőgazdaság többi ágában is kielégítő terméseredményekről lehet beszámolni. A szőlőtermés jó volt és a gyümölcstermés is kielégített. Az erdőkitermelés nagyobb méreteket öltött, de nincs arányban az új erdősítésekkel. A folyamahalászat mérsékelt mértékben elégtett ki a várakozásokat, míg a tengeri halászat az 1927-iki eredményeket elérte. A selyemtermelés alig növekedett, míg az állattenyésztésben nagy változások történtek. Lovaknál, marhadállományban és szárnyasoknál nagy szaporulat volt tapasztalható, a sertéseknél és birkáknál visszaesés volt.

Mindent egybevetve, meg lehet állapítani, hogy a mezőgazdaság helyzete 1928-ban javult, ha nem is elégtette ki teljesen a várakozásokat, mert nemcsak a termelés mértéke döntő tényező az eredmények felértékelésénél, hanem az árképződés és a termelési

költségek alakulása is. Egyes cikkeknel az árak aránylag magasak voltak, ezzel szemben azonban a forgalom lényegesen kisebb volt.

Az ipari termelés kedvezőbb feltételek mellett fejlődött, mint 1927-ben és ez a szénszükséglet lényeges emelkedésében és a forgalom megnövekedésében is kifejezésre jutott. Voltak ugyan egyes iparágak, amelyeknek helyzete nem elégtett ki, sőt kénytelenek voltak fizemeiket redukálni, vagy teljesen beszüntetni. Mindenekelőtt nyitott kérdés maradt a hosszulejártu és ólósó hitelek megoldatlan kérdése. Hasonlóképpen nem nyert elintézészt az ipar több régóta támasztott kérelme sem. Különösen az állami megrendelések centralizálását követeli a gyáripar és érezteti, hogy a legtöbb állami szükségletet ma is a hazai ipar mellőzésével a jövételti számlákra rendelik meg.

Aránylag a legrosszabb eredményekre a kisipar tekinthet vissza, mert 1927-ban sem tudtak a már évek óta észlelhető válságból kiszabadulni.

A folyószámváltás az elmúlt év első tíz hónapjában 3.776.602 tonnával tett ki 5.235.012.000 dinár értékben, míg 1927-ben a kivétel 3.614.263 tonnával tett ki 5.249.072.740 dinár értékben. 1928-ban eszerint a kivétel 14.057.442 dinárral kisebb volt, mint 1927-ben, míg a tonnasúly 162.192-el nagyobb volt.

Emiatt exportőrjeink sok esetben kénytelenek voltak veszteségre is dolgozni, ami számos exporttegg esőbőjtetéséhez vezetett.

A hozzatartal 1928 első tíz hónapjában 1.064.470 tonnát tett ki, 6.580.000.000 dinár értékben és 194.647 tonnával és 610.842.028 dinárral nagyobb volt mint 1927-ben. A külkereskedelmi mérleg eszerint az első tíz hónapban 1.345.015.700 dinárral passzív volt és az egész évi eredmény is passzívnak ígérkezik, mert a kivitelben stagnáció állott be. A mezőgazdasági cikkek kivételével tavaszig akarnak várni, mert akkor jobb árakat remélnek és kedvezőbb kiviteli lehetőségekkel számolnak.

1928-ban kevesebb munkást foglalkoztattak, mint 1927-ben és így a munkanélküliség száma szaporodott. A kivándorlás emelkedett, míg a visszatérők száma esökkent. Az 1927-ben kivándorolt 21.067 személy közül 1928-ban csak 5.103 tört vissza.

A bankok az elmúlt évben több pénzt helyeztek ki, mint 1927-ben, de elért nyereségük mégis kisebb volt,

mint az előző évben. Ennek oka a kamatláb mérséklésében található, míg a költségek változatlanok maradtak. Jugoszláviában 727 pénzintézet működött 2.065.852.000 dinár befizetett alaptőkével, míg a betétek 7.697.015.0000 dinárt tettek ki. A folyószámlák és a reeszkempt 4.817.974.000 dinárra rugott, ami az előző évekkel szemben javulást mutat. A pénzforgalom 1928. január elsején 5.743.887.450 dinár volt és december 15-ikén 5.370.776.940 dinár. A dinár 9,13 svájci frank árfolyamon stabil volt.

BELFÖLD

Az újonnan átdolgozott költségvetésből semmit sem fordítanak investíciókra, Beogradból jelentik: A Bács-megyei Napló jelentette már, hogy Svrljuga Sztančo pénzügyminiszter az egész költségvetési javaslatot újra átdolgozza. A költségvetésből ki fognak maradni mindazok a tételek, amelyek beruházásokra voltak előirányozva. A pénzügyminiszter beruházásokat csak a kölcsönből akar engedélyezni és semmi körülmény között sem engedi meg, hogy a költségvetésből erre a célra egy parát is kiadjanak. Ezen a címen 320 millió dinárt akarnak megtakarítani. A pénzügyminiszternek ezt az elhatározását beogradi pénzügyi körökben igen nagy helyesléssel vették tudomásul és azt hiszik, hogy ezt a pénzügyi politikát nagyarányu adócsökkentés is fogja követni.

Az év első tíz napjában harminnem millió dinár vámbevétel volt az országok. Beogradból jelentik: Január hónap első felében, az év első tíz napjában az ország vámhivatalában 30 millió dinár vámbevétel folyt be. Még pedig Zagrebben 7,7 millió, Beogradban 5,3 millió, Noviszadon 4,1 millió, az összeg többi része a kikötő városokra és Skopljére esik. 1928. április elsejétől 1929. január 11-ig egy milliárd és 268 millió dinár vámbevétel folyt be, vagyis 20 millióval kevesebb, mint amennyi erre az időre a költségvetésben elő volt irányozva.

Az állami Jelzálogbank új külföldi kölcsönt fog lekötni. Beogradból jelentik: Amint értesülünk, az állami Jelzálogbank igazgatósága ismét számos kölcsönajánlatot kapott. Nincsen kizárva, hogy még ezen a héten ez a kölcsön létre fog jönni, úgyhogy a tavasszal meginduló munkákra az állami Jelzálogbank már február folyamán kölcsönöket tud adni. A Jelzálogbank üzleti tevékenysége az utóbbi esztendőben nagy fejlődésen ment keresztül. A zagrebi fiók például, amely egy év óta áll fent, az elmúlt esztendőben nyolcvan millió dinár forgalmat ért el és két millió dinár tiszta nyereséget tud kimutatni. A zagrebi fiók az elmúlt évben már 16 millió dinár értékben betéteket is kapott. A nyolcvan millió hitelből Zagreb város öt millió dinárt kapott, magánosok pedig 77 millió dinárt kaptak.

Készül a biztosítótársasági törvény. Beogradból jelentik: Amint értesülünk, a kereskedelmiügyi miniszteriumban egy új biztosító törvényt dolgoznak ki. Az új törvény is a koncessziós rendszert tartja fent, azonban a koncesszió előlétre bizonyos feltételeket akar a törvény előírni. A törvényjavaslat nagy gondot fog fordítani az úgynevezett premia tartálékokra, amelyek eddig nem voltak törvényileg garantálva. A biztosítótársaságok feletti ellenőrzést is növelni fogják. Ami az idegen valutákban való biztosítást illeti, azt a javaslat csak a dinár stabilizációjáig fogja megengedni.

Májusban a kereskedelmi kamarák Noviszadon kongresszust tartanak, Beogradból jelentik: Az elmúlt napokban az ország kereskedelmi kamaráinak a kiküldöttjei tartottak ülést, ezen az ülésen elhatározták, hogy a gazdasági kamarák országos kongresszusát az év május 26-ikán és 27-ikén Noviszadon fogják megtartani.

Az ország vasúthálózata az egyesülés óta ezerszázötvenyole kilométerrel bővült. Beogradból jelentik: Az egyesülés óta 1928. esztendő végéig Jugoszláviában 1218,8 kilométer vasútvonalat építettek, amire összesen egy milliárd és hatszáz millió dinárt költött el az állam. Az újonnan léteített vasútvonalak száma a következőképpen oszlik meg: Szerbiában építettek 366 kilométert 776 millió dinár értékben, Délserbiában 227 kilométert 127 millió dinár értékben, Boszniában és Hercegovinában 82 kilométert 55 millió értékben, Vojvodinában 37 kilométert 84 millió dinár értékben. Horvátországban és Szlavóniában 445 kilométert 460 millió dinár értékben, Szlovéniában 37 kilométert 51 millió dinár értékben, Dalmáciában 23,3 kilométert 60 millió dinár értékben. A Kragujevac—Kraljevoí vonal 63,2 kilométer hosszú lesz és eddig 192 millió dinárt költöttek rá, a munkálatok még nem fejeződtek be. Építés alatt állnak még a következő vonalak: Kraljevo—Raska—Kosovska—Mitrovica, Prokuplje—Kursumlja, Bitolj—Prilep, Pristina—Drenovac, Turbanje—Bilet, Rastelca—Jagodina, Beograd—Pančevó, Rogatec—Krapina és Bakar—Bakar kikötő. Ezeknek a vonaloknak a hossza 340 kilométer és egy milliárd és 209 millió dinárba kerülne. Eddig ezekre a vonalakra 318 millió dinárt adtak ki.

H A S Z E R E T!

ragyogjan fényes cipőben járni, használjon kizárólag

PYRAM

növényi pasztát

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Irtja: BAEDEKER

— Litteraria —

A tömeget nem az argumentumok győzik meg, hanem szónoklatok. Az, hogy e »szavaltatok«-nak, ahogy a nép nevezi őket, értelmük is legyen, az nem föltétlenül szükséges. Elég, ha szépek. Helyesebb megállapítással: ha szépen hangzanak. A mob — képviselő- és egyéb választásoknál látni — sokkal szerényebb, semhogy okfejtést kívánna. Még csak világosságot se. Fő: a hangzat. Emlékezzünk a derék iparosra, aki cégérül ezeket a szavakat füstötte a műhelye bejárása fölé: *Cizmadia és kéjgáz*. Mikor kérdezték tőle:

— Mester uram, minek a »kéjgáz« a firmánján? Hiszen maga egyszerűen cizmadia!

A jó ember azt felelte:

— Azért irattam ki, mert olyan szépen hangzik. Gondoltam, hogyha majd olvassák, többen jönnek be hozzám cizmát venni.

Ilyen cizmadia van a politikusok között is nem egy. Persze nekik nagyobb a szókincsük mint az egyszerű lábiparosnak s bőven használják a szédítően hangzó szép szavakat, amelyek épp úgy illenek a megelőzőkhöz, mint a »kéjgáz« a »cizmadia«-hoz. S ők is remélik, hiszik és tudják, hogy az ő »kéjgáz«-uk folytán többen vesznek náluk cizmát, — azaz több voksot kapnak. Pedig, ha szabad magyartalanul szólani: e jó urak nem is kéjgázt szavalnak, hanem sokszor bizony cizmákat beszélnek. (*Stiel tel reden*, —mondja a német az értelmetlen vagy összevissza-hadarásra.)

Ebben a tekintetben az »őh nép« ugyancsak hasonlít az olvasóközönségnek egy részéhez, a mely a világrt se akar bölcsességeket olvasni, hanem olyan frásokat keres, amelyek — jól hangzanak s így tetszenek neki. Amint látjuk, ez a közönség is szerény. S mivelhogy ő ilyen, nem tudja megbocsátani némely írónak azt a szerénytelenségét s némely kiadónak azt a tolokodását, amellyel ez a két rossz ember okos és erkölcsös könyveket akar ráerőszakolni.

Hogy Adyt oly sokáig nem tudták élvezni az olvasók és elismerni (néhányak kivételével),

a kritikusok, abban a törvényben leli magyarázatát, amelyet Hebbel az ő plasztikus rövidségével így formulázott:

— *Valamely nemzet izlése sose előzi meg a génuszt, hanem mindig utánna sántikál.*

Az olvasó izlése is most (helyesebben: hét nyolc év óta) biceg az Ady Endre genie-je után Remélhetőleg nem sokára eléri.

Azok, akiket a koruk mingyárt, első föllépésük alkalmával a szívébe fogad, azok ritkán igazán nagy szellemek és még ritkábban a legnagyobbak. Tanúság rá: az európai népek irodalomtörténete.

Sajnos, vannak, akikre nézve ez a tapasztalás (amely a lángelmék útjára olyan szomorú világosságot vetít) a legiőlesőbb vigasztalás. A tehetségtelenek ezek, akiket szintén nem értenek és nem szeretnek meg az olvasók. Természetesen nem azért, mert a kortársak által föl nem fogható génuszok, hanem egyszerűen azért, mert értelmetlenek. Ők is bízna a jövőben s nem kevesebb bizalommal appellálnak a következők nemzedékek izlésforumára elé mint az Adyféle halhatatlan szellemek. A tehetség és a zseni megóvjaa az embert az önhiúságtól, a tehetségtelenség soha.

*

Jó könyv is lehet népszerű, ha ügyes a reklámja s a rossz se tetszik, ha a kiadó nem »vezeti be« ügyesen vagy trükkösen a könyvpiacra. Valamely mű pusztán azért mert a tömeg nyílván áll (azaz: értéktelen), még nem lesz kedvelt, népszerű és kelendő, — nagydob, sip és trombita kell hozzá.

Másrészt abból a körülményből, hogy egy könyv mellett nagy zajt ütnek, még nem következik, hogy az méltatlan az elolvasásra. Ha az Iliász és az Odüsszea ma jelenne meg, bizony mellettük is kellene ütni a nagydobot s a lapok nak nemcsak az irodalmi rovatában, hanem a hirdető-hasábjain s a könyvkereskedők reklám-céduláin is közhírré kellene tenni, hogy *szendáción újodás! most jelent meg!* Hirdetni kellene, hogy a nagytehetségű Homerosz, akitől még sok szép művet várhatunk, zsenijének egy újabb termékével ajándékozta meg a közönséget, a melynek figyelmét e nagyszerű alkotásra felhívni el nem mulaszthatjuk, stb. stb.

Lehet, hogy a jó bornak nem kell cégér, de bizonyos, hogy a jó könyvnek bizony kell s a legjobb se csinálhat karriert (nagy példányszámmal, sok kiadást), ha a kitűnőségét nem kiáltólag hangosan világga.

Ibsen írja egy Björnsonhoz intézett levelében:

— Rendkívüli szerencse, ha az ember tud írni. *De ez a tehetség vagy szerencse nagy felelősséggel is jár.*

Kevés író élt és irt úgy mint a nagy norvég a tanok és elvek szerint, amelyeket hirdetett. Ő valóban nem prédikált vizet, mialatt bort ivott. Ellenkezőleg: inkább ajánlotta a Noe kedvenc italát s maga a Juvenalis-dicsőítette folyadékmal, a morálreform tisztia vizével előgedett meg. Érezte, hogy a kivételes tehetsége mily nagy felelősséget rótt rá, s egész életében viselte e felelősség súlyát. Tudta, hogy ez mit követel: a legiőbbat, amire a tehetsége képes. Sose élt vissza a a talentumával. Olyan erény, amellyel nem dicsőkedhetik minden költő, s oly áldozat, amelyet nem tesz le a Muzsák oltárára minden író. Jogunk van hát többre becsülni némely kisebb fajsúlyú író, aki a Szent Költészet iránti lelkesedéssel a lényéből, a szívéből s a tehetségéből mindazt besugározza az írásba, ami csak tellik tőle, mint azt a ragyogóbb talentumot, aki visszaél a szerencsés adományával, s istenadta tehetségét csak anyagi gyümölcsöztesre s a tömeg izlésének a kiszolgálására használja föl.

*

A vajdasági magyar irodalomnak szerencsése (vagy szerencsétlensége), hogy *nincs*. Ellenben szerencse (és semmiesetre se szerencsétlenség), hogy *van* a Vajdaságban magyar irodalom. S ezzel a dolog el is lehetne intézve a lovgiasság és illendőség szabályai szerint, hogyha ebben a kérdésben nem volna itt egy fél több különböző nézet mint ahány író él a Vajdaságban, és majdnem amnyi különvélemény, ahány magyar olvasó van ebben az országrészben.

*

Az író vagy a művész, amikor Wertheimkasszát vagy járadékokat vásárol, éppen oly komikus jelenség, mint a nyárspolgár, ha képcsarnokot állít föl s amatorkiadású díszes nyomású könyvekből lírai verseket olvas. De mind a két kórikum fölülte óhatandó, s az előbb említett urak csak akkor vehetnek tűz- és betörésmentes pénzszekrényt és beléje rentepapírosokat, ha az utóbbnevezettek sok drága képet és mentül több díszes könyvet vásárolnak.

*

26 din.

100 kgr. hul dék

tűzifa

I-a bükk-, gyertyán-
és kevert fa,
továbbá osztraui

koksza

lego csobb napi
árak mellett

J. Vajković és Társa
cégnélszerezhetőbe

Tel. 6-69

Jukićeva 41. sz.

Elismerő nyilatkozat.

Megboldogult feleségem: Elizaveta Palaić, Rumán,
1927-ben a „PHONIX“ Életbiztosító Társaság Wien,
beogradi igazgatóságánál

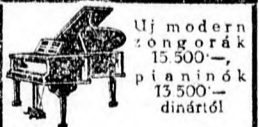
50,000 dináros
életbiztosítást kötött.

Feleségem 1928 július hóban meghalt. Én az életbiztosítás liquidálásáért a „PHONIX“ Biztosító Társasághoz fordultam, amely kérésemnek azonnal eleget tett és a biztosítási összeget, 50.000 dinárt azonnal kifizette.

A PHONIX Életbiztosító Társaság ezen gyors és kifogástalan elintézése késztet arra, hogy mindenkinek ajánljam, aki magát és családjának jövőjét biztosítani akarja.

Ruma, 1928 november hó.

Miša Palaić

Uj modern
zongorák
15 500—
pianinók
13 500—
dinártól

Raab Károly fia
cégnél SOMBOR, részletfize-
tés mellett. Nagy választék
elsőrangú világmarkákból u.
m. Steinway, Bäsendorf, För-
ster, Lauber erste Produktiv
Süsing és Steinhilber. 1257

Hó- és sárcipők

javitása legjobb angol
nyersanyagból leg-
tökéletesebb kivitel-
ben garancia mellett

WEINSTEIN
férfi- és női cipőszűz emuári
helyiségben, SUBOTICA
Zrinjski trg. 12. (gyülmöcsipő)

Reiss Dezső

technikai tanácsadó
SUBOTICA
Paja D. an. v. 10. g. 11. a. 8.
Külföldi gyára képviselő.
Ajan sz. sz. szám-
ok, szerzőm. gépe-
ket a vas- és faipar
részére és autogen-
hegesztés berende-
zéseket le. o. esobb
gári áron 1216
Hossz által. ok. min. el. d. sz.

Uri divatkülönlegesse-
gekben a vezető cég:

VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA

P. & C. Habiz, Bersalino és Panizza kalapok, L. B. O. mi is nő ha leányt egye ill
teraszain. Allandó ú. városi tá. férfi felsőru. mű. m. b. k. sz. r. in. sz. u. ak. ten. b. k.
v. a. d. d. i. angol pontowerek és utazóp. a. idekben Pontos kiszolgálás szolid ára. mellett

NYILT-TÉR

Értesítjük a t. közönséget és az építkezési vállalkozókat, hogy összes termékeink kizárólagos eladását az Általános Hitelbank R. T.-nél létesített központi elárúsító irodára bíztuk. Téglát tehát a jövőben — a mennyiségre való tekintet nélkül — csak az Általános Hitelbank R. T. palotájában levő központi eladási iroda utalványára alapján lesz kiszolgáltatható az egyes gyárakból.

Tisztelettel
dr. Prokesch Mihály
Molczér Károly
 özv. **Giléd Bernátné**
Hermann Vilmos

717

Nyilatkozat

Alulírott ezennel kijelentem, hogy Pollák Zoltán urnak földvételre adott megbízásom visszavontam és így nevezett az én nevemet sehol sem használhatja.

Horgos, 1929. január 23.

712

Farkas Géza

Önkéntes árverési hirdetmény

Suboticán, II. kör, Istarska ulica 19. szám alatti lakóház azonnali tulajdon és birtok joggal, előnyös fizetési feltételek mellett önkéntes magán árverésen

1929. évi február hó 3-án d. e. 10 órakor

dr. Vas Antal ügyvéd irodájában, VIII. kör, Paja Dohanovačkog ulica 10. sz. alatt, el fog adatni. Érdeklődni lehet nevezett ügyvédnél.

579

Hölgyek figyelmébe!

Február elején Szuboticán a Minisztérium által engedélyezett

Szabásiskola

nyílik meg. A tanfolyamon női ruhák, felöltők, stb. szabását és varrását tanítom rendkívül könnyen elsajátítható rendszer alapján. A teljes sikert garantálom. Felvilágosítással szolgál: E. KARNINČIĆ, Subotica, Meštovića ulica 39. 715

HORNIMAN'S TEA

Vezérképviselő:

Schossberger Adolf
 Novisad

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: **Dr. VÉCSEI JENONÉ**
 Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kvarcfénykezelés, paraffin terapia
 Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

1039

Beograd központjában

„RUSKI CAR“

éttérem és kávéházban első-

rendű konyha, szolid árak.

figyelmes kiszolgálásért felel:

Rác Lajos tulajdonos

Bence és Haraszt

írógép, számológép, és sok-szorosítógépek mechanikai szaküzlete

SUBOTICA

1057 Ciril i Metod trg 20

A. E. G. írógépek vojvodinal képviselője
 Bezeredának használt írógépeket újra előnyös feltételek mellett. VILJAY- és vízvezető osztályát is tartalmazza u. 8

Szeszutazót

szakmabelit, aki jó referenciákkal rendelkezik, keres régi, jónevű cég. Ajánlatok „Spiritus” jellegre Weber Annonzenexpedition, Osijek I., Lončarska 7 címre küldendők

605

BÁRÓ A KATEDRÁN

NOVOSZEL ANDOR

POSTHUMUS REGÉNYE

Gazsi László ebéd után parádésan felkészülődött s kérte a levelet hogy bevigye a városba. Ugyis egyetnást vásárolnia kell, hát egytuttal feladja a levelet is. A város jó három óra gyalog, de az öreg hajthatatlan maradt. Dehogyan bírta volna másra azt a levelet, amelyben ő is izezen a mi kisasszonyunknak.

Körülbélül este volt, amikor újra kivergődött. Feltűnő csendesen szolgálta fel az egyszerű vacsorát. László nem is bírta ki szó nélkül:

— Tán kiáradtál öreg, hogy olyan nagyon hallgatsz? Vagy talán valami alkalmas feléreselésre akadnál s most azon spekulálsz, hogy hova szöktesd?

Hallgatótt az öreg egy darabig, de aztán csak nem bírta sokáig állni, hát megszólalt.

Jelentem alásan egyet más történéddött velem személyesen az uton.

— A fenét?

Ez a fenét szó kissé megakasztotta a személyesen történt dolgok előadását. Pedig beszélnie kellett mindenáron, mert mi tagadás, nyomta is valami a lelkiismeretét. Nemem ismerie László az ő hűséges szolgáját, hát csak segített neki:

— Ugy látszik vén cimborám, megdondtad a dolgot és jobb tanyát választasz magadnak. Igazad van, más is úgy tette a te helyedben.

— Már hogy én, már hogy innen, a bár... a százados, a tanító úrtól hogy izé, már, hogy el, rólam ilyes...

— No-no, hát akkor mi a baj? Azt gondoltam, hogy komoly dologról van szó.

— Jelentem alásan igenis, komolyról.

És az öregnek a gyanúsítás egyszerre megoldotta a nyelvét:

— Amint vergődök kifelé, már az első tanyát el is hagytam, utolért az uraság kocsija. Nemcsak utolért, de meg is állt mellettem. A lovakat a kisasszony hajtotta. Fain cseléd. Megest a trapperek voltak befogva.

— Trapper az, mondtam már többször, nem trapper.

— Igenis, jelentem alásan, de hát mindég az.

— Jó jó s aztán?

— Hát mondom megállt.

— Ezt már mondtad öregem.
 — Éppen mellettem állt meg. Én szalutálok, akarom mondani rákösönök, mert hogy reám nézett. Szép barna szeme van, ha egy kicsit barnább volna, hát akkorát olyan fekete volna, mint a százados, a, a, tanító uré.

— Elnye, elnye, hát z én szememet a lóéhoz hasonlítod?

— Én-e, hisz jelentem alásan furton-furton a kisasszonyról beszélek.

— Már megint tévedsz, mert a szót a trappereknél hagytad abba.

— Parancsára igenis, csak hogy jelentem alásan, tévedni tetszett.

— Jó, jó.

— Kár hogy a bal lábára kissé stráfol. Lehet hogy rosszul van patkólva.

— Na igazán furcsa kisasszony lehet, ha a bal lábán patkót visel.

— Ki? A kisasszony? Hászen én a taperről beszélek.

— Na látom öreg, hogy nem egészen beszélsz nyomon, mert most meg a kisasszonynál hagytuk el.

— Igenis jelentem alásan, csak hogy a ránézés után amikor a kisasszony leszállt a hintóról, hát beszédbe elegyedett velem. Mondom oszt öcnokie:

— Nagyságos kisasszony, kár azér a balsó lóért hogy stráfol. Aszondja, honnan értek én a lóhon. Hogyne értenék, mikor értek. Mondok mi a fészkes ménkühhön értenék, ha a lóhon se értenék.

— Na te ugyan szépen beszégetted!

— Jelentem alásan a ménküt azt csak olyan lassudan mondtam, hogy ne sértődjön. Nem is sértődött, inkább olyan nevetően kérdezte, hogy tán huszár voltam?

— Most már mi tagadás, bevallottam, hogy az voltam. Ez csak nem hiba?

— Hát ez még nem, de úgy veszem észre, hogy neked más bevallani való is van, hát csak fejtasd.

— Hogy kinek az embere vagyok, oszt nem vóna-e kedvem az ő kocsija lenni, ha már olyan nagyon értek a lóhon. Mondtam, hogy van nekem gazdám, meg oszt hogy más helyzetbe semmi pénzér se kívánczok. Oszt hogy régen ösmerném-e a gazdámat? Már mondom, hogyne ösmerném régen, hisz az egész háboru alatt a puccere voltam. Hát tiszt volt az új tanító? — így ő.

— Persze mondom, mer hogy azt biztosan tudta a kisasszony is, tette hozzá magyarázólag, káplár nem viselhet puccert. Azt csak mondhattam, hogy tiszt volt?

(Folyt. köv.)

Naponta friss

pörkölt kávé

csak
Sugár Manónál

Olesó, de jó javítást, kész és rendelt cipőket csak a

gyorstalpalc
 Poštanska ulica 4.
 LUSPAI

Virágai
 gyönyörűen fejlődnek és pompázóan virulnak ha **Kanipos** növényteljesével nevelik őket.
 Ár 12.50 és 42.- Din.
 Szorgalmasan TOJÓK aprózárnyasok nevelésére, hialalára és baromfi betegségek ellen utólerhetően a **ROKO** baromfi por.
 Ár 10.-, 40.- és 115.- Din.
 Szeretettel eladó mindenben a **Pharm. laborat. Z. Slobin, (Csepel) Ujváros**

Naponta garantáltan friss

TEAVAJ

és mindenféle tejtermékek kaphatók

Triš é Todor
 tejtermékek kaphatók minden városi majerova u. 22. Halplao

Ondolálás villaegy éppe, „Daunenweilen“, Wasserwellen“ hajfestés a legelőbb árban a párisi V. Bulajic SUBOTICA Aleksandrova 15 Prokesch-palota

Estélyi és délutáni ruhák nagy választékban **Hegyi Fülöp** női konfekció áruházában Szubotica

Szükségünk van jó állapotban levő

12 atmoszféra nyomású özkazánra

óra beut 80-100 m² fűtőfelületű.

Pontosan részletezett ajánlatot a legulánabb árral, kazántípus megadásával a katalóba 689 szám alatt kérünk

689

Tavaszi (átmeneti) kalapok

eregetiben és kopirzva raktáron vannak.

Olcsó árak!

Heiduska Maika, Subotica

Régi rádió-készülékét

kicsereélheti

Telefunken-ra

Fleissig Gyula

cégnél, Pancseván

Kérjen mindeütt

»TRETORN«

sár- és hócipőt. A

TRETORN

cipőknek nincs

versenyhársa!

Slavonska Požega, a város közepén, jóforgalmu modernül berendezett, cca 1 vagonos vizitu binás

vám-malom

3 hold szilv és szántófölddel, kedvező fizetési feltételek mellett — elköltözés miatt —

eladó

Bővebbet: „Emma malom”, Slavonska Požega.

Rádiószakmában jártas utazót keresünk,

szűk, magyar nyelvű tudással, fizetéses utazóként, vada magassal, rádiókereskedők látogatására. Leírt ajánlatokat eddigi működés megjelölésével „Radio” jelzőre, Subotica, postafiók 45. kérünk

KINTORNA

Koldus: Nagyságos asszony, bocsásson meg, de úgy emlékeztem megboldogult anyámra.

*

A vendég rászól a szobalányra:

— Nem megmondtam, hogy reggel hét órakor szóljon nekem?

— Szóltam volna én, instálom, de éppen aludni méltóztatott.

*

Proccnétől megkérdik:

— Hogyan tetszett nagyságos asszony portréja a kedves férjének?

— Azt mondta, hogy egyben nagyon hasonlít rám?

— Miben?

— Abban, hogy drága.

*

Angol humor.

A kapitány azt mondja a bakának:

— Bill, tegnap este megint bé voltál rugva, mint egy ágyu.

— Igenis, kapitány ur.

— Amilyen nagyszerű fiu vagy, ha nem részegeskednél, már régen őrmester lennél...

— Igen ám, kapitány ur, de ha részeg vagyok, ezredesnek érzem magam...

*

A moziban egy ur hívja a jegyszédőt és az előtte ülő nőre mutatva, így szól:

— Mondja meg, kérem, annak a hölgynek, hogy vegye le a kalapját.

— Zavarja talán uraságodat?

— Egyáltalán nem, de mindjárt jön a feleségem és ha meglátja, ő is olyat akar majd magának.

*

A vevő felháborodva mondja a kereskedőnek:

— Hallja, maga azt mondta, hogy ez a keztyű színtartó és most nézze meg.

— Csak várja meg uraságod, hogy milyen nehezen fog lejönni a bőréből!

*

A költő így szól a kislányhoz:

— Kisasszony, régi vonzalom fűz önhöz. Nagyon kérem, fogadjon el tőlem egy kis ajándékot...

A vidékiesen nevelt kislány pírulva mondta:

— Sajnálom, de nekem nem szabad férfiktól ajándékokat elfogadni...

— Pedig a saját verseskönyvemet akartam önnök átadni...

Mire a kisasszony mosolyogva felelt:

— Ó, az más. Azt hittem, hogy valami értékes dologról van szó...

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányosabban szerezheti be

SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/Š vezérképviselőjénél

LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD

Cara Dušana 33.

Postafiók 25

Paplanvatta

gyapohulladékból, 50 kilogrammos bálákban

sötétszínű 8 dinár kilogrammja

fehér 13 „ „ „

Szétküldés utánvétel csak erdelt bálákban

A. Romano Zagreb, Boškovičeva 15

Mildennemű gyapjufenal raktáron

35/6

Csak a magá
Qualitásának
 köszöni a
Merima Gyermekek Szappan
 hogy az ország
 legkeresettebb
 szappana

MERIMA 1839

Vaódi
trifaili köszén

szobafűtésre

58 dinár

árban 100 klónkint

Suboticán kapható:

Ádám Róbert, Bagi Mihály, Bartuérvi Márk, Csevári Mihály, Dragó Veljko, Djelmas Gavro, Futó Máté, Gled Ármán, Konstantinovi László, Kriszaber Dező, Kriszaber Gyula, Nejesek Géza, Pavliković Jován, Sipos Sándor, Szórdi Lajos, Vászói Milán

FAGYÁST

Jegyor abban és legbiztosabban a

PARAFFIN GYÓGYIT!!

Paraffin Gyógy- és Kosmetikai Intézet, Veliki-Bečkerek, Raju V 1-kov. 14-ve e 60. vos: dr. Neumann dr. Gara Mária

Angol nyelvtörököt adok olcsón, kitűnő módszerrel. A sikert garantálom. Stanojlović, Halaski put 56. 510

Weitzenfeld és Társa

Telefonszám 192 Subotica Városi bérpalota

Óriási vá-
 las-té-
 szönyegeken, li-
 no-cumo-ban és kárpi-
 tos-cikkeken. — Nagy
 új-é-
 Vászár-és-mara-
 dék-é-
 elárulása
 gyári áron

„Dama” Divatszalon Subotica

TOLSTOJEVA ULICA 21. SZ.

Nem kerül pénzébe,

ha megtekintli **Mácsai szabadalmazott találmányát**, igen praktikus ágy, mely éjjelre két személyre átalakítható. **Bemutatás egész nap** Csákány és Kovács kártyás-üzletében, a szerbi templom során, **Subotica**

Ujdonság! Kiváló finom fagygyümölcs! **Ujdonság!**

Spanyol narancs prima steyer alma

továbbá az összes déligyümölcsök: citrom, mandarin, narán, jánoskenyér, mazsola, füge, datolya, stb. **melegpénen olesó áron** s ere hető be

Mlinacsek és Almási
cégnél
Subotica, Zrinjski trg 14 617

Hol vásárol

a vidéki Suboticán.

Mauthner Ödön R.T.
képviselője:
VELIMIR LEDERER, SUBOTICA
Manojlovičeva 7

Ajánlok új 1929 évi tavaszi **Veteménymagvakat**
Rébamagvak:

Mamuth vörös és sárga
Eckendorfi vörös és sárga
Takarmány-cukorrépa
Lucernamag
Fűmag
Nyári bükköny
Muharmag
Konyhakerti és virágmagvak
csomagolatlanul

CHIFFON - VÁSZON
Férfi és női
fehéreneműk, pyjamák és gyermekkelengyek
elegáns és divatos kivitelben
Wagner Ernő, Wagner Ferenc fia
divatáru üzletében, Fötér - Karadjordjev trg
Safát készítésű gyermek,
leány- és fiuruhák
felöltők, télikabátok, fehéreneműk szép kivitelben és
olesón kaphatók
Facsar-szalónban
Paja Kujundžićeva ulica 11

RADIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olesók, jók, megbízhatók
BUTORT
izléses és jó minőségben, méltányos árban, részletre is
Nagy Várjas Rókus
asztalosmesternél
VI. kör, Vukovičeva ulica 38. (Csirkepiacnál)

Nem lehet szebb menyasszonyi koszorút, látványt még elképzelni sem, mint amelyeneket
ANDRIJA KRAMER cég készít
Látta-e már gyönyörű mirtus menyasszonyi esokrainkat?
Gyár és üzlet: **Sokolska ulica 1.**

**SELYEM-, BÁRSONY-,
FILC- ÉS SZALMA-**
KALAPOK
minden
szinben kaphatók
Ujházi Rózsi
kalapüzletében, Subotica, Vojnovičeva ul. 7

MERCEDES

Ritka alkalom!
Novisád fő pontjában, a legforga masabb helyen, újonnan épült, modernül berendezett 15 szobás
SZÁLLODA
vendő. Új és étteremmel, kerthelyiséggel, az összes felszereléssel és berendezéssel együtt **bérbendő.** — Feltételek és bővebb felvilágosítás megkérhető
Derra Aristid, Novisád, Žitni trg 17

írógép a vezető márka

Komoly és szolvens rayon-képviselőket keres

„MERCEDES“
ZAGREB,
Nikoličeva ulica 14
Telefon 26-14

Az egyetlen modern gép, amely cirilicával és latinicával ír

A XX. század csodája

SZIFILISZ
gyógyítható
„SIGMARGYL“
pasztillák al
Dr. Pomaret párisi tudós legújabb találmányával. A Közegészségügyi Minisztérium által 43367. szám alatt engedélyezve. Ismertetést 2 dinár bélyeg ellenében küldök **Josip Pantić Beograd, Kr. Natali e 5.** (Az udvarban)

OSRAM OSRAM OSRAM OSRAM
OSRAM OSRAM OSRAM OSRAM

Fogtechnikai laboratóriumomat fogorvos urak figyelmébe ajánlom
Ladislav Reinitz
zubotehnički laboratorijum
Osijek, Desatičina ul. 47

LIFKA-MOZI

Szerdán utóijára a nagysikerű

Boxerlázadás Kinában

Csütörtöktől vasárnapig

2 ságer!

Kohn és Kelly Párisban

Repülő cow-boy Hoot Gibsonnal

Elővételi pénztár egész nap. Telefon 8-87

Modern és stílus butorokat

továbbá a szakmába vőgo összes munkákat készítenek az újonnan átépített műbutergyárunkban SIPOS FIAI Zentai ut. 3. Telefon 205. Allandó raktár!

LEVELEZÉS

Papir. Nem veszett el, de várjunk vele, mert a beszkerekéi érdekeltnek nem tesszik.

Mol legszebb Rózsája. Mídon két ragyogó szemébe néztem, szemeim annyira kápráztak a boldogságtól, hogyha esetleg vakságomban akaratom ellenére megsértettem, úgy ezuton bocsánatáért esedezem. Imádja. 602

Kedves Pistal Mielőtt ígent mondanék, egy kikötésem volna, hogy az uriszólit is a Brauchler cég szállítja. 7211

HÁZASSÁG

Gyógyszerész izr. intelligens uriembert keresek. Leányomnak gyógyszerért veszek. Leveleket Komoly jellegre a kiadóba kérek. Közvetítők kizárva. 664

Komoly szándékkal házasság céljából levelezni óhajt ismeretségi hiányában intelligens 28 éves uriember, jómódu nagykereskedő, szintén jómódu 18-22 éves urieleánnyal. Fényképpel ellátott levelek a legnagyobb diszkreció mellett visszazármatatnak. Jellege: Pirosgyűfű. 671

Házasság céljából jobb módú fiatal gyermektelen özvegy ismeretségi keresi önálló kereskedő — benősülési lehetőség. Fényképes ajánlatokat Eros ügynősként Titoktartás biztosítva jelleggel továbbít. 675

Nősülne öten éves jómógu jelenésű, szép vagyonnal, jömenetelű gyógyszerárval rendelkező gyógyszerész. Keresi 35-45 éves urhölgy ismeretségi, akiknek 250-400.000 dinár vagyon van. Leveleket Gyógyszerész jellegre a kiadóba kérek. 611

Engler harisnyakirály Somborban február hó 10. én megnyílik a Weidner-palotában

37 éves városi tanító házasság céljából keresi házias szerény, protestáns leány, vagy özvegy ismeretségi. Leveleket fényképpel Házias jeligen a kiadóba kérem küldeni. 490

FOGLALKOZÁS

Gyermektelen házaspár, férfi magasabb állami tisztviselő, felesége kitűnő gazdaszszony, zongorázik, kézimunkázik, keres Suboticián vagy közvetlen közelében megfelelő mellékfoglalkozást. Szíves megkeresések Eros ügynőskénél. 636

Gépirónót azonnal felveszünk szerb és magyar levelezésre. Ingatlan forgalmi és földhittel intézet, Subotica Vilsonova ulica 8. 705

Doutsche Erziehlerin mit guten Zeugnissen und Musikkenntnissen sucht Stellung. Zuschriften erbeten unter Selbständige Erziehung an die Administration. 628

Zehnseitigen mit Jahreszeugnissen sucht Stellung. Zuschriften erbeten unter Gewissenhaft — rein an die Administration. 629

Gyógyszertár-tulajdonosok. Alkalmazottak Allandóan előjegyzésben vannak Kemikálijánál, Novisad. 683

Hosszabb gyakorlattal bíró energikus eladót keres mezszaki üzlet. Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével Semolka hirdetőirodába Novisad küldendők. 684

Kitűnő zongorista abszolút rutinnal, kabaró, szalonzenekekar, mozi részére február 15-re, esetleg előbbre állást vállal. Ajánlatokat Vel-Bacskekek, Kucz Milena 4. »Kupelnik« címre kér. 685

Baromfi-kereskedők, akik szép hácskai és szlavóniai baromfi szállítására vállalkoznak, a legmagasabb árakat érhetik el az »Interimex« baromfi-hizálól vállalatnál Vrpolje, Szlavónia. 697

Keresek kvalifikált geometert nagyobb gyakorlattal. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít »Geométer« jelleggel. 691

Szakközpött vincellér állást keres. Cim T. I. Horgos Szécsényi ut 217. 633

Jüvedelmesező üzlethez társ keresetkik. Szükséges tőke 100-150.000 dinár. Ajánlatokat Jüvő jellegre a kiadóba. 621

Intelligens nő fennjáró beteghez ápolónőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban. 669

Intelligente junge Lehrerin, mit perfecten serbischer und deutscher Sprachkenntnissen wird zum sofortigen Eintritte zu einem sechs-jährigen Knaben gesucht. Marcel Steiner Sombor. 682

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasnapotól és szombatig kétfelvezésben számít. Legkisebb apróhirdetés 5 sor 10 din. Csak félszázottal jelölt leveleket továbbítunk. Kérvezzék közzétételükben válasszák meg a jelöltet.

„OLLA“ GUM...? mégis csak jobb! Bebizonyíthatóan a legtekintélyesebb!

Rézműveseket keresünk azonnalra rezervoárok készítésére és kazánok javítására. Allandó alkalmazás. Írásbeli ajánlatok az eddigi működés feltüntetésével »Kotlar« jellegre küldendők az Aloma Company, oglasni zavod Ljubljana címre. 674

Képviselek figyelmébe. »Kegela« világhírű, szenzációs újdonság! Minden vendéglő, minden kávéház, minden magánháztársaság! Ne mulassza el ezt a ritka keresési lehetőséget. Dir. I. Kocvar Maribor. Levelezés német vagy szerb-horvát nyelven. 676

Mindenes, ki szerbül vagy németül beszél, kerestetik Palicsra, francia családhoz. Ajánlatokni lehet Zwicky & Ko. cégnél, a Barátok temploma során. 698

Borbélysegéd, aki bubihajvágáshoz ért, kerestetik. Djuro Hifner, Beli Monastir. 688

Nyomdai betűszedőt vidékre keresünk. Tudakozódni lehet Unio Ind. Papira, Subotica Sombori ut 39. 661

Hölgyek figyelmébe. Ertesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy a Somogyi-szalomba, Aick-szandra ul. 6. léptem át. Papp, diplomás hölgyfodrász. 701

37 éves intelligens, simpatische Frau aus gutem jüdischen Hause wünscht Stelle als Stütze der Hausfrau oder dergleichen, würde auch einen Vertrauensposten in einem größeren Unternehmen oder Sanatorium annehmen. Perfekt in der deutschen, kroatischen und ungarischen Sprache. Gefälligen Anträge an die Administration unter »Vertrauen« erbeten. 679

Ügves gépész, aki Dieselmotor kezelésben jártassággal bír és lehetőleg soffitvívizsgálja is van, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok az eddigi működés felsorolásával »Vidéki jügyv« jelige alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 680

Külföldi keresünk azonnali belépésre. Medjunarodni Prometni Novinski i Oglasni Zavod d. d. Subotica, Vojnovičeva-ul. 7. 644

Fehérmű varrónők, himzőnők és tanulóányok allandó alkalmazást nyernek Fortuna Karadžičeva 12. 648

Tökéstársat keresek nagyon kitűnő és egyszerű üzlethez 50-100.000 dinárral, vagy megfelelő földgaranciával. Szaktudás nem szükséges. Leveleket »Biztos pénz« jellegre a kiadóba kérek. 649

Jókarban lévő családi ház eladó Botičeva ulica 18., Ilirska ulica jobboldalán kis ucca. 680

Gimbalom, Mogvorosi-gyártmány, jókarban. 1200 dinárért eladó. Ergh Petrogradska 15. 670

Eladó 1922-beli Hotherr csöplögarnitura, speciális magánjáró. Kanyó József Kula. 602

Megvételre keresünk Kanižai Ferenc Faustus redivivus — Samik Lajos. Versek s egyéb a háboru előtt Bácskában és Bánátben megjelent szépirodalmi könyveket. Cim a kiadóhivatalban. 707

Utazó urak! Požarevacon, a Hotel Srpska Krna öttermében 20% engedmény. Újonnan berendezett, jól fűthető meleg szobák. Szalonzene. Fürdők. Risztó Kolonjász tulajdonos. 578

Engler harisnyakirály sombori fiókja Sombor és vidékének szenzációja!

VÁROSI MOZI

Csütörtök - vasárnap Pánik az olcsó bazárban burlesk Forradalmi nász dráma Michaelis világhírű színművéből. Főszereplők: Gösta Eckmann, Walter Rila, Dionuka Jakobini, Karina Bell Tűz van! Segítség! vígjáték. — Főszereplők: Fix és Fax

Jóforgalmu vendéglőmet hosszabb időre is bérbeadnám, vagy esetleg el is adnám, Lišević Antal vendéglős, Csantavir, Bacska. 672

Olcsó tűzifa. Bükkhasából 28 dinár 100 kg-ként, ugyanez fűrészelve 31 dinár 100 kg-ként, ugyanez aprítva 34 dinár 100 kg-ként. A minőségű koksz 80 dinár 100 kg-ként. Kapható Herzeg László Palicsi és Sombori uti fatelepen. Telefon 197. 694

Uj hálószoba butor (fehér) eladó Mestrovičeva ul. 30 Muesi-telep. 696

Mignon irógép, vadonat új, előnyös feltételekkel, nagy falli ingaóra, nagy keményfa íróasztal, több fiókkal eladó. Vukovićeva 17. 619

Menyasszonykibátok! legényvöltönyök! Szörmebundák! Városi bundák! Mésesen olcsón csak Hialer Izzó-nál Barátok temploma során. 636

Eladó jutányos áron 2. számú balkaros Singer cipészgép jó állapotban. Odri Pál cipész, Mol. 678

Novibecsen a Fő-uccán levő vendéglőm nagy táncteremmel, 3 iószobával és mellékhelyiségekkel, teljes berendezéssel eladó. Szönyi János, Novibecse. 693

Polituros hálószoba olcsón eladó. Butorozott szoba kiadó. Vadnai. Obilicev-venac 4. (Sánta-sanatatorium során.) 663

Földszintes, vagy egyemeletes házat venne a Subotici Agrarna Zajednica, Trig Kralja Tomislava, br. 6. Közelebbi felvilágosítással szolgál a fenti cim 1929. február 10-ig, naponként délelőtt 8-12 óra között. 667

Friss pilseni sör kapható naponta Szépiacs sörcsarnokában. 666

Estélyi ruha, vadonutaj, nem használt, kis termetre eladó. Megtekinthető délután 2-4 között, Vojvodica Putnika trg 16. (Kis kapu). 699

Irógép vétel, eladás, javítás és karbantartás szakemberen Gémesi egyedüli irógépspecialistánál, Subotica, Paje Dobanovačkog ulica 8. 207

Különféle butorozott szoba jutányosan kiadó. Petrogradska (István) ulica 30. 709

Hotel Srpska Krna Požarevac, öregség miatt berendezés. Biztos existencia. Konkurenciamentes. Felvilágosítással szolgál Risztó Kolonjász tulajdonos. 572

Engler harisnyakirály sombori fiókjában ugyazazok az árak, minőség és kiszolgálás, mint a 31-ben

Utazó urak! Požarevacon, a Hotel Srpska Krna öttermében 20% engedmény. Újonnan berendezett, jól fűthető meleg szobák. Szalonzene. Fürdők. Risztó Kolonjász tulajdonos. 578